JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1858. **Zaturdag, 24 Julij.** **N°. 59.**

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij V. H. NOMAN, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co. en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te ***Amsterdam***.

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................... *f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*.......... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.................... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BUITENZORG, *den 22sten Julij* 1858. (No. 5.)

(Staatsblad No. 85.)

Gelezen, enz.

Goedgevonden en verstaan:

Ter toelichting van artikel 22 van het reglement voor het corps pupillen (Staatsblad 1856, No. 35), te bepalen:

„Ouders, voogden of verzorgers van tegen betaling bij het corps pupillen geadmitteerde pupillen zijn de bij dat artikel bedoelde bijdragen verschuldigd van en over de geheele maand, waarin de pupil, door den bij artikel 27 van genoemd reglement bedoelden militairen commandant, voor het corps pupillen aangenomen is, tot en met de volle maand, voorafgaande aan die, waarin den pupil ontslag uit het corps verleend wordt."

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De fd. Algemeene Secretaris.
A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 5den Julij 1858, la. O 6, is tot lid in den Raad van Nederlandsch-Indië benoemd, de heer *W. J. de Graaff*, thans algemeene secretaris van het bestuur van Nederlandsch-Indië.

Civiel Departement.

Erkend en toegelaten:

Als vice-consul van Zweden en Noorwegen te Samarang, de heer *J. A. C. Damnitz.*

Ingetrokken:

De aan *J. S. Lucardie* verleende admissie tot de uitoefening der geneeskundige practijk te Soerakarta.

Ontheven:

Eervol, wegens siekte, uit zijne betrekking, de assistent-resident van Tebing Tingi (residentie Palembang) *J. C. W.* baron *van Heeckeren tot Walien.*

Benoemd:

Tot assistent-resident van Tebing Tingi (residentie Palembang), *G. C. L. van Coeverden*, laatst posthouder te Tanara (residentie Bantam), onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Tot commies op het parket van den procureur-generaal bij het hooggeregtshof van Nederlandsch-Indië, de substituut-griffier bij den raad van justitie te Soerabaija Mr. *J. van der Punt.*

Tot substituut-griffier bij den raad van justitie te Soerabaija, de ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië Mr. *E. J. L. de Sturler*, onlangs uit Nederland aangekomen.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de onder-intendant der eerste klasse van de militaire administratie *W. M. van den Ham.*

Goedgekeurd:

Dat door het Militair Departement,

Zijn geplaatst:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 1ste bataillon, de tweede luitenant *C. J.* baron *van Utenhove.*
Bij het 8ste bataillon (Ngawi), de eerste luitenant *F. C. A. Stoecker;*
beiden onlangs uit Nederland aangekomen.
Bij het 13de bataillon, de kapitein *C. J. Riesz*, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.
Bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de eerste luitenant *J. E. Wiederkehr*, onlangs uit Nederland aangekomen.

Zijn overgeplaatst:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 2de bataillon, de tweede luitenant *A. L. van Ham*, van de garnizoens-compagnie op Timor en Flores (Atapoepoe).

Bij het 4de bataillon (Soerakarta), de eerste luitenant *C. M. L. Speltie*, van het 8ste bataillon.

Bij het 5de bataillon (Samarang), de eerste luitenant *H. C. Magnin*, van het garnizoens-bataillon op Celebes.

Bij het 11de bataillon (Meester-Cornelis), de tweede luitenant *P. Kerstel*, van het garnizoens-bataillon op Banka.

Bij het 15de bataillon:
de kapitein *U. G. le Clercq*, van het 17de bataillon, de kapitein *J. V. Kriesfeld* en de eerste luitenant *H. C. C. Hendriks;*
beiden van het garnizoens bataillon ter Sumatra's Westkust.

Bij het 16de bataillon, de kapitein *F. W. L. Lambrecht*, van het 15de bataillon, en de tweede luitenant *F. A. Gits*, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust.

Bij het 17de bataillon, de kapiteins *N. van Maas van Portengen*, van het 16de, en *A. van den Hurk*, van het 15de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling (Klatten), de eerste luitenant *D. F. van Oort*, van het 3de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de tweede luitenants *M. van Delden* en *F. K. Martin*, beiden van het 15de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de eerste luitenant *J. van Hogerlinden*, van het 5de bataillon (Celebes).

Bij het garnizoens-bataillon op Banka, de tweede luitenant *P. van der Weijde*, van het 11de bataillon.

Bij de garnizoens-compagnie op Timor en Flores (Atapoepoe), de eerste luitenant *G. P. G. Vroom*, van het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling.

BIJ HET MATERIEEL DER ARTILLERIE.

De eerste luitenant *H. L. Kilian*, van het personeel.

Marine Departement.

Ontslagen:

Uit 's lands dienst, de commandeur bij het marine-établissement te Soerabaija, *P. van der Kouwen.*

Bekendmaking.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Maandag, den 26sten Julij aanstaande, des morgens ten 9 ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den adjudant van dienst.

BUITENZORG, *De Kapitein-Adjudant,*
den 11den Julij 1858. R. F. DE SEIJFF.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.
Landmail van Julij.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 2de mail-stoomer in Julij, den 26sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten op Zondag, den 25sten Julij aanstaande:
a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz. enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Naar aanleiding van het bepaalde bij art. 2 der publicatie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indië, in dato 16 Julij 1851, opgenomen in de Javasche Courant van den 19den daaraanvolgende, brengt de Dir. van Fin. ter kennis van het algemeen, dat het bedrag der onder ultimo Junij 1858 in wandeling zijnde recepissen was *f* 20,752,598, en dat tot waarborg daarvan zijn afgezonderd *f* 13,599,739 aan zilveren munt en *f* 5,606,210 aan koperen munt, of *f* 1,546,649 minder dan voor de in omloop zijnde recepissen moest zijn gedeponeerd, hetgeen een gevolg is van bevolene, doch onder ultimo Junij 1858 nog niet bewerkstelligde mutatien bij sommige der dépôts.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat door den resident der Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, op een nader door dien hoofdambtenaar te bepalen dag, te Bandjermassing, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor den overvoer gedurende den aanstaanden westmousson, van Bandjermassing

naar	Amboina	van	500	ton	steenkolen
„	Ternate	„	350	„	„
„	Kema	„	220	„	„
„	Makasser	„	750	„	„
„	Timor	„	400	„	„

De resident van Batavia maakt bij deze bekend, dat, op Vrijdag den 9den Augustus a. s., des voormiddags ten 10 ure, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen, staatsblad 1827 no. 67, ten zijnen burele zal worden uitbesteed, de levering van *twaalf paarden*, voor de Lamponsche districten.

In de residentie Japara bestaat gelegenheid tot plaatsing van landmeters, die in het bezit zijn van eene acte van bekwaamheid, bedoeld bij de verordeningen, voorkomende in het staatsblad van 1857 no. 18.

Degenen, die daarvoor wenschen in aanmerking te komen, worden verzocht zich, bij gefrankeerde adressen, te wenden tot den Resident van Japara.

De Ambtenaar, belast met het beheer der strandvonderij te Japara, roept op elk en een iegelijk, die vermeent aanspraak te hebben op:

9 stuks jati houten dolken, lang 4 tot 7, dik 2 tot 5 voeten, drijvende opgevischt ter kust van Japara, om zijn regt, ingevolge art. 556 van het wetboek van koophandel, te doen gelden bij den resident van Japara.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 26 Julij, wegens vertrek, voor de woning van Dr. *Hartzveld*, in den Gang Pool.

en

Op het plein der Javasche-Bank door *van Slooten, Morgan & Co.*

~~Op Dingsdag, den 21 Julij, voor het woonhuis van den heer~~ *Hornman*, nabij het monument, door *van Slooten, Morgan & Co.*

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het plein tegen over het Hôtel, door *Cassalette & Co.*

Op Woensdag, 28 Julij, ten huize van den militairen intendant der 2de klasse, den luit. kolonel *J. J. van Emmerik*, op Weltevreden, bij de Sluisburg, door Gebrs. *Roselje & Co.*

Dingsdag te voren te bezigtigen.

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het plein der Javasche-Bank, door *van Slooten Morgan & Co.*

Op Donderdag, den 29 Julij, voor het commissiehuis van Gebrs. *Roselje & Co.*

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het plein der Javasche-Bank, door *van Slooten Morgan & Co.*

Op Vrijdag, den 30 Julij, à 2 pCt. vendusalaris, op het plein der Javasche-Bank, door *van Slooten Morgan & Co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de commissarissen te Soeracarta, van wijlen den 1sten luit. der artillerie *J. Köhlbrugge.*

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 21 tot en met den 23 Julij 1858.

MARINE HOTEL. Barkelj, van Tjilangkap. — Schreuder, van Buitenzorg. — Abbink en Echtgenoot, van Gadok. — A. Hofstee, van Amsterdam, J. W. Wiestefinck, van Idem. — Le Cte. Scala, van Singapore. — Waldeck, van de Reede. — Goedkoop, van Idem.

Het plaatsbriefje voor de eerste klasse. (vervolg)

Na het luncheon, gingen de dames Lonsdale, als het weêr was, uitrijden om visites te maken; Lucy werd tot haar groot genoegen zelden uitgenoodigd om te vergezellen; zij deed veel liever eene wandeling op het landgoed of den weg, die er langs liep, waarbij zij steeds vergezeld werd door een fraaijen Newfoundlander, die zeer aan haar was gehecht geworden. Nigel was alles, wat Lucy op Elmwood lief kon hebben. Haar ochtendstudiën, haar middagwandelingen, nu en dan een brief van miss Barton, de liefkozingen van Nigel, droegen er toe bij, om haar meer welgemoed te doen zijn, dan zij anders wel geweest ware; doch één ding lag haar zwaar op het harte, en dat was hare schuld aan haar vriendelijken reisgenoot. Dit had sedert hare komst steeds hare gedachten bezig gehouden en bleef niettemin eene moeijelijkheid, die zij niet wist te boven te komen. Zij wist nu wel is waar den naam en het adres van haren vriend, want Davis had, gedurende den rid van het station huiswaarts, haar veel verteld, waardoor zij de overtuiging erlangd had, dat hij en kolonel Raleigh dezelfde persoon waren; doch zij durfde, zonder toestemming harer tante, geen der bedienden, met een pakje naar het vijf mijlen verwijderde Wilton Hall zenden, en nog veel minder durfde zij Mevr. Lonsdale iets van de zaak zeggen. In het eerst had zij er over gedacht, het geld in een brief per post te zenden, doch weldra zag zij in, dat dit niet doenlijk was, zoo zij ten minste niet wilde, dat haar tante er iets van te weten kwam, daar de stalknecht elken dag op een bepaald uur met de brieven naar B. reed, bij welke gelegenheid de brieventasch door mevrouw gevuld werd met de correspondentie van haar gezin en huishouden, en daarna gesloten met een sleutel, dien zij bij zich hield en waarvan de postdirecteur te B. een duplicaat bezat. Er mogten volstrekt geene brieven op eene andere wijze naar den post verzonden worden, dan in den officieelen zak. Lucy's eenige hoop was dus, dat zij misschien zelve gelegenheid mogt hebben, om het pakje te brengen.

Zij had Wilton Hall eenmaal gezien; op een kouden en donkeren dag, dat hare nichten geen lust hadden om uit te gaan, had Mevrouw Lonsdale haar meê genomen, evenwel niet om mede bezoeken af te leggen, daarvoor was zij te jong; toen men het prachtig verblijf van Lady Bellairs bereikt had, mogt zij in het rijtuig blijven wachten.

Het was, gelijk wij zeiden, koud, er viel een fijne regen, en koetsier, knecht en paarden hadden er dus evenzeer een afkeer van, lang zonder beweging te blijven; John, die daarbij een goedhartige kerel was en meende, dat jufvr. Selby er niet heel veel pleizier in kon hebben, een half of misschien een geheel uur in een vervelende laan te blijven, opende het portier en vroeg, of zij ook lust had in een ridje van een mijl of twee, om het fraaije landgoed van kolonel Raleigh te zien; zij zouden terug zijn, lang voor mevrouw gereed was. Lucy was niet weinig met dit voorstel ingenomen, dat haar even onschuldig als aangenaam toescheen, zij gaf dus zonder aarzelen hare toestemming.

Eenige minuten rijdens bragten hen aan den zoom van het prachtig park, dat zij geheel omreden. Lucy zag naar het grootsch gebouw, dat in het midden stond, doch hoe zij ook tuurde, nergens ontwaarde zij zelfs in de verte iemand, die misschien had kunnen zijn, wien zij zocht.

(Wordt vervolgd.)

HOTEL WILLEM II. J. A. P. de Visser, van [illegible] — A. W. Lambert, van Serang.
HOTEL DES INDES. A. Coutrop, van Singapore. — M. J. Cijffeer, van Onrust. — L. J. Visser, van Idem. — P. Boddzand, van Idem.
HOTEL DER NEDERLANDEN. W. J. Vos, van Singapore. — O. W. Goburs, van Celebes. — G. de Vries, van Kandanghauer. — J. van der Linden, van de Reede. — A. J. Ouwehand, van Rotterdam.
[illegible] EL. [illegible] van Amsterdam. — B. J. Schipper, en [illegible] van Borneo. — L. Bij, van [illegible] Amsterdam. — J. P. van Beest [illegible] Liverpool. — J. [illegible] van Weltevreden. — J. B. de Boer, van China. — T. J. Verschuur, van Rotterdam.

Advertentiën.

Voorspoedig bevallen van een' ZOON *C. Anlen*, geb. *Loriaux.*
SALATIGA, 9 *Julij* 1858. (2049

Bevallen van eene DOCHTER, *M. M. C. Pattijn*, *Brouwer.*
CRAMAT, den 15 *Julij* 1858. (2071

Voorspoedig bevallen van een' ZOON *J. H. Heisterkamp* geboren *van Duijnen.*
Den 17e Julij 1858. (2077

Bevallen van twee DOCHTERS, vrouwe *E. C. A. de Eerens*, geb. jonkvrouwe *Barnaart.*
BATAVIA, 18 *Julij* 1858. (2068)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, *W. H. Groll*, *Temminck.*
BATAVIA, 21 *Julij* 1858. (2104)

Bevallen van eene DOCHTER, *H. E. Weijting*, Echtgenoot van
G. RADEMAKER.
Geneesheer.
SUMEDANG, 21 *Julij* 1858. (2111)

Heden ontving ik de treurige tijding van het overlijden van mijn' geliefden echtgenoot, den Heer *Thomas Benjamin Hofland*, op den 21sten Mei jl, op zijne reize naar Europa, aan boord van het Mailstoomschip ***Pera***, in de nabijheid van *Malta.*
A. J. MASQUERIER.
Wed. *T. B. Hofland.*
BATAVIA, 5 *Julij* 1858. (2064)

Op den 3den Junij 1858 overleed te Brussel, in den ouderdom van 37 jaren, mevrouw *Maria Louisa Olijmpia Langé*, geboren de *Wit*, diep betreurd door haren echtgenoot en hare nog overgeblevene vijf kinderen.
(2081)

Op den 4den Junij 1858 is te Soeracarta overleden mijn geliefde oudste Zoon *Adriaan de Nijs.*
(2108) Weduwe, C. DE NIJS.
Pentz.

Heden overleed ons jongste kind *Reinier Willem*, oud precies drie maanden, zijnde dit de derde lieveling, die ons in de laatste dertig maanden door den dood is weggerukt.
G. W. LUCARDIE.
G. A. LUCARDIE,
Doeve.
BANGKALLANG (Madura) 13 *Julij* 1858, (2053

Heden overleed onze geliefde broeder *J. H. Clignett*, 1ste kommies bij de Weeskamer, in den ouderdom van 35 jaren.
A. H. CLIGNETT Jr.
BATAVIA, F. W. CLIGNETT.
20 *July* 1858. M. C. OELRICHS,
(2087) *Clignett.*

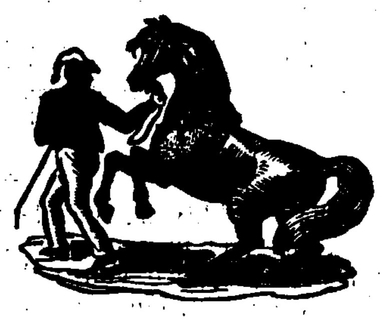

Vendutie

Maandag, 26 Julij 1858,
à 2 pCt. Vendusalaris
op het plein der Javasche Bank
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
van **115** fraaije en zeer groote
SANDELWOOD PAARDEN,
waarvan de meesten boven de 4 voeten hoog zijn,
pas aangebragt van Sandelwood, per Ned. Ind. schip **Fatal Seroer**, en van af heden op voornoemd plein te bezigtigen. (2079

VENDUTIE

Op Maandag, den 26sten Julij 1858,
WEGENS VERTREK,
Voor de woning van Dr. **HARTZFELD**, in de Gang Pool,
Van Europeesch en andere Meubilair, als groote **Schilderijen en Spiegels, Ronde en Toilet Tafels** met Marmerbladen, **Consoles, Boek- en Kleder-Kasten, Ledikanten,** waaronder ook **IJzeren, Tafel-Hang- en Kroonlampen.**
Voorts:
1 Mylord, en een Demi Palanquin, allen met Engelsche veeren en Oliebussen, 5 span goedloopende paarden, 4 Kadoegangs, Stalgereedschappen, enz.
Zondag den 25sten van des morgens 7 tot 2 ure, voor een ieder te bezigtigen. (2052

VENDUTIE

Dingsdag 27 Julij 1858.
Wegens vertrek
voor het woonhuis van den WelEdG. Heer
HORRMANN
nabij het Monument
door
VAN SLOOTEN MORGAN EN Co.
van eenen netten inboedel bestaande uit: **Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Canapés, Stoelen, Kasten, Ledikanten, etc. etc.**
voorts nog
Wagens, Bendies, Paarden. (2078

HOUT-VENDUTIE.

Op Dingsdag, den 27sten Julij op het plein tegen over het Isthmus, door **CASSALETTE & CO.,**
van eene lading prachtig Djatiehout, aangebragt per Engelsch schip DIANA,
kapt. *Gumer*, van Moulmain (Britsch-Indie), bestaande in:
380 stuks balken van 25 tot 40 voet lengte en van zware dimensiën.
117 stuks Planken à 4 dm.
253 „ Boothouten.
Alle deze HOUTWERKEN zijn uiterst geschikt voor den Scheepsbouw.
verder, van:
41 Balken en 24 Doodkistplanken,
op de laatste veiling wegens tijdsgebrek *onverkocht* gebleven.
2083

VENDUTIE

Woensdag, 28 Julij 1858,
à 2 pCt. Vendusalaris,
Op het plein der Javasche Bank
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
van **115** fraaije en zeer groote
SANDELWOOD PAARDEN,
waarvan de meesten boven de 4 hoog zijn en waaronder eenige fraaije Merriepaarden, pas aangebragt per **Fatal Seroer.** (2080,

OP DE VENDUTIE
van Dingsdag 27 Julij 18[illegible]
nabij het Monument zal mede verkocht worden
Een goed gedresseerd bruin
MAKASSAR RIJPAARD,
groot 4 voet en 2 duim.

VENDUTIE

Op Woensdag, den 28 Julij 185[illegible]
ten huize van den militairen intendant der [illegible] klasse, den luitenant-kolonel *J. J. van* [illegible] *merik* te Weltevreden (bij de Sluisbrug)
DOOR
Gebrs. ROSELJE & CO,
van een' netten en wel geconserveerden inboedel, bestaande uit divers Meubilair, Spiegels, Schilderijen, Lampen, Serviezen etc. etc.

Wijders goede en hardloopende Wagenpaarden, Rijtuigen etc.
Op Dingsdag te voren te bezigtigen.
(2091)

Op de Vendutie

van Woensdag 28 dezer,
op Weltevreden, zal mede worden verkocht
EENE WELLUIDENDE PIANINO
van J. A. Kupers & Zoon.
(2118) Gebr. ROSELJE EN C[illegible]

Vendutie

Donderdag, 29 Julij 1858,
à 2 pCt. Vendu-Salaris
Op het plein der Javasche Bank
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & C[illegible]
van **125** bijzonder groote
SUMBAWA PAARDEN
waaronder verscheidene spannen.

VENDUTIE

op Donderdag, den 29sten Julij 185[illegible]
Voor het Commissiehuis van
GEBRS. ROSELJE & CO.,
van diverse **Kramerijen, Spiegels, Glas-** **Spreijen,** fijne **Madapollams,** enz.
voorts:
100 vaatjes **Boter.**
5 tierçons **Cognac.**
20 kelders **Genever.**
(2119) **1** kist **Ansjovis.**

Op de Vendutie

van Donderdag 29 dezer,
zullen de Ondergeteekenden mede verkoopen
Voor rekening van wie zulks zoude aangaan.
HVL & C. No. 1/40. **40 Balen koffijzakken**
„ „ 326/332. **7 kisten 6/4** ruwe **Ca**[illegible]
BvL & C. „ 100/101. **2** „ **kain Pandj**[illegible]
Alhier beschadigd aangebragt van *Nederland*, [illegible] derl. Schip **TELEGRAPH**, gez. **P. B. Rolsf**[illegible]
(2120) GEBR. ROSELJE [illegible]

VENDUTIE

Vrijdag 30 Julij 1858,
à 2 pCt. vendu-salaris
Op het plein der Javasche Bank,
door **VAN SLOOTEN, MORGAN &** [illegible]

van **75 KOEBEESTEN en 40 PAARDEN.**
(2114)

Op de Vendutie
van den 30sten dezer,
den Chinees **LIM TEKLIE**, zullen mede verkocht worden:

AANDEELEN IN DE JAVASCHE BANK.
(2109)

HOUT-VENDUTIE

Dingsdag den 3 Augustus.
op het Heemradenplein, door
JOHN PRYCE & Co.
à 2 pCt. Vendu-Salaris,
van eene groote partij zware
JATTIEHOUTEN BALKEN.
EN CHINESCHE
DOODKISTPLANKEN.
(2116)

Op een nader te bepalen dag, zullen de ondergeteekenden op Vendutie verkoopen:

17 fraaije
SYDNEY PAARDEN,
gebragt per OMAGH, (hebbende slechts 20 dagen reis) waaronder:

span zwarte Paarden.
„ bruine „
„ Schimmels.
Merries.
mede het wel bekende Race-paard
PHANTOM
winner van 7 wedloopen.

Bezigtigen in de pakhuizen van de Heeren **Hunter, ... & Co.,** aan de groote rivier.
JOHN PRYCE EN Co.

Per „PHILOMELA,"
van BOSTON ontvangen:
eene aanzienlijke partij MEEL,
Rood en Zwart Merk,
... in blik, Compositie Spijkers en 1½, duim, Lijkisten No. 1, 2 en 3,
EN EEN DAAGSCHE KLOKKEN.
Canapés en Stoelen met ***paardenhaar*** **diverse gewone en Kantoor Stoelen, Crackers van** ***Bent,*** **Denison's super No. 1 Gold leaf Tobacco,** ***Petersburg.***
ABEELEN, DENNISON EN Co.

DUBRAY,
Gang Patjenongan.

Pianos vervaardigd met kennis van de behoeften voor dit klimaat, gewaarborgd voor 10 jaren.
... ste bewijs voor de soliditeit dezer **Pianos** ... sedert 8 jaar dat ze hier verkocht worden geene gebroken is.
... **koopt** en ***ruilt*** **Pianos.**
... de moeijelijkste gebreken.
... Pianos. — Het abonnement ***f* 25,—** per drie ...
... **Muzijk; Methodes, Partitien, etc.**
... **en andere Instrumenten, Snaren, enz.**
(2097)

RESTAURATIE.
Woensdag, 28 Julij,
Erwten Soep.
F. TENTEE, geb. *Joukes.*

Ontvangen:
FACTUUR BYOUTERIEN.
...ES, ARMBANDEN, HORLOGIEHAKEN, ...N, VESTKETTINGEN, MODERATEUR-..., VASEN, PORTE-MONNAIES.
bij
OLISLAEGER,
Juwelier en Goudsmid.
Rijswijk.

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.
Avec la permission de M. le Résident.
LUNDI, 26 Juillet 1858.
Première représentation du quatrième mois de l'abonnement.

LUCIE DE LAMMERMOOR,
GRAND-OPÉRA EN 4 ACTES.

A l'étude: *Nizza de Grenade*, grand-opéra, — *l'Etoile du Nord*, opéra-comique. — *la Vie de Bohème*, drame.
L'entrée des coulisses pendant les représentations et repétitions est expressément interdite.
Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.
Le Directeur-Gérant,
(2110) VAN KINSBERGEN.

Militaire Societeit Concordia.
THÉ-DANSANT
Op Zaturdag 31sten Julij 1858.
Namens de Directie.
De Secretaris,
(2083.) W. A. BRUGMAN.

GILLES GREVINK,
Fabrikant van Zilverwerk te ***Amsterdam.***

Bij den Ondergeteekende zijn uit bovengenoemde FABRIEK ontvangen eenige fraaije
ZILVER- EN KRISTALWERKEN:
als: **Inktkokers,** Twee rijk gedreven **Bekers** van binnen verguld, in foudraal; **Theepot** en **Melkkan;** een Cristallen **Suikermand** met zilveren hengsel; twee Cristallen en een gegraveerd zilveren **Suikermandje;** een **Wijn-Glas** met gedreven voet; Vischmes, Saladedieners, Tafelschellen, **Presenteer-Trommeltjes, Vruchtenmes** en een Rijk gedreven **Sigarenstel** met een middenkolom voor voorloop, met *voetstuk en stolp.*
Bestellingen voor deze fabriek worden mede aangenomen.
(1944) H. M. VAN DORP.

Verkrijgbaar:
GROENE ZEEP in vaatjes
Bij
P. LANDBERG en ZOON.
2112).

TOKO BAZAR BAROE
VERKRIJGBAAR:
Limonade Gazeuse à *f* 3.30 per dozijn, bij restitutie der flesschen *f* 5.— rec.
(2062) J. BELLE.

S. B. VAN KLEEFF EN CO.
Passer Pisang en Rijswijk.
per CATHERINA WILHELMINA
100 puike HAMMEN CVO.
50 „ „ R
en
Eene groote partij Provisien
waaronder **Rookvleesch, Ossenhazen**
en
Echte spaansche Olyven in Potten
direkt uit Spanje. (2058.

RESTAURATIE.
Van des morgens 6 uur verkrijgbaar: BOUILLON, KOFFIJ en THEE, en blijft geopend tot des avonds 6 uur, uitgezonderd Zon- en Feestdagen.
F. TENTEE.
(2095) *Joukes.*

MANILLA SIGAREN,
van Junij 1857
No. 1, No. 2, Cortado en **Havanah Model. Londres** en **Cabaleros** steeds verkrijgbaar, en Idem per kist, van 10 *f* m tot zeer billijke prijzen.
(2069) ABEELEN DENNISON EN Co.

Bij de Ondergeteekenden zijn verkrijgbaar
IJZEREN ARMSTOELEN,
die men eene helling naar verkiezing kan geven en welke door het aanbrengen van een verlengstuk in eene uiterst gemakkelijke rustbank worden herschapen.
Deze Stoelen zijn bij uitnemendheid geschikt voor reconvalescenten, Reizigers en voor Officieren te velde.
(2092) GEBRS. ROSELJE en Co.

Op de Vendutie van den 5den Augustus.
30 VATEN SPIJKERS,
van 2, 2½, en 3 **duimen.**
(2108) ABEELEN, DENNISON en Co.

GROENTEN ZADEN
in blikken kistjes, elk inhoudende 35 soorten.
Verkrijgbaar bij
(2090) GEBRS. ROSELJE en Co.

Alhier zijn zonder adressen en merken aangebragt:
per stoomschip
PALEMBANG
van Samarang en Soerabaija,
5 Junij, 2 pakken **BEDDEGOED,** en
5 Mei, 1 **LUIJAARDSTOEL.**

Per stoomschip PADANG
van Bencoelen en Padang.
6 Mei, 1 pak **BEDDEGOED.**
6 Junij, 1 idem. **Idem.**
6 Junij, 1 **LUIJAARDSTOEL.**
De eigenaren worden verzocht zich aan te melden bij
(2075) W. CORNS DE ...
BATAVIA, 20 *Julij* 1858.

BERIGT
AAN
OUDERS en VOOGDEN.

Bij den ondergeteekende, **Onderwijzer** bij de **Gouvernements** lagere school te *Buitenzorg,* **bestaat** gelegenheid tot plaatsing van eenige
Kostleerlingen.
Het onderwijs omvat al de vakken van **het lager onderwijs, vreemde talen en Muzijk.**
(2065) J. A. IMMINK.

INRIGTING
VAN
LAGER- EN MIDDELBAAR ONDERWIJS
VOOR
Jonge Heeren,
van I. J. J. SNELLEBRAND,
Koningsplein, Z. Z. — Batavia.

De weder-opening dezer Inrigting zal plaats hebben **Dingsdag, den 27sten Julij** eerstk. De Directeur dezer Inrigting heeft gezorgd voor genoegzame hulp bij het Onderwijs, welke binnen kort nog aanzienlijk zal vermeerderd worden.
Voor opleiding van ***Jonge Lieden voor alle vakken*** biedt hij eene geschikte gelegenheid aan.
Prospectussen en inlichtingen zijn dagelijks te bekomen bij den ondergeteekende
(2057) I. J. J. SNELLEBRAND.

VOOR EEN KORTEN TIJD kan
H. FREEMAN,
Chirurgijn, Tandmeester en Chiropolist
van LONDEN,
DAGELIJKS geraadpleegd worden in het Java-Hôtel alhier van **10 tot 4** uren.
NB. *Verlangende, wordt men door hem aan huis bezocht.* (2082)

Wordt ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat, op den 1sten Aug. aanstaande, door de ondergeteekenden zal worden uitbesteed de levering van **DRANKEN ten behoeve** der Milit. Cantine te Weltevreden voor den tijd van een jaar, aanvangen met den 1sten September 1800 acht-en-vijftig. liggende de voorwaarden der leverantie ter lezing op het bureau van den plaatselijken Commandant te *Weltevreden en Rijswijk.*
De Officieren Commissarissen,
W. VAN DER HUCHT.
2102). DE VASSY.

Eene Weduwe
van middelbaren jaren biedt zich aan tot **Assistentie in eene huishouding.**
Brieven franco, letter Q. aan het bureau van den *Java-Bode.*
BATAVIA, 21 *Julij* 1858. (2072)

TE KOOP
wegens vertrek:
twee Huizen,
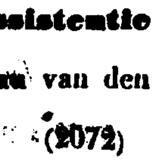
een op ***Noordwijk*** en het andere op ***Bazaar Senin.***
Adres bij
2098) BERTRAND. — *Bazaar Senin.*

TE KOOP:

p. m. 50 Koebeesten,

en

EEN SPAN VAN 4 BRUINE WAGENPAARDEN,

afkomstig uit het Cheribonsche Gebergte, hoog vier voet.

Adres

D. NIEPCE,

(2054) *Indramaijo.*

TE KOOP

ACHT BANKACTIEN,

te bevragen bij den Uitgever dezes. (2065)

TE KOOP

EEN GOED GEDRESSEERD

Sandelwood Rijpaard,

Schicht van kleur.

(2073) MANEGE — *Gang Patjanongan.*

TE KOOP Het **HUIS** op *Rijswijk*, thans bewoond door Dr. *C. Swaving.*

Te bevragen bij

(2100) H. M. VAN DORP.

TE HUUR Een **HUIS** in de Beerendrechtslaan Adres:

(2084) A. THIEBAULT.

TE HUUR **Een Huis,** in *Gang Scott.*

Te bevragen bij

(2056) JOHAN ARATOON.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn zonder weêrga in gevallen van *zinkingen.* L...... M..., te *Monnikendam*, was sedert 4 jaren onophoudelijk aan zinkingen onderhevig, welke zoo zeer hadden toegenomen, dat hij vijf maanden lang genoodzaakt was het bed te houden, en de geneesheeren verklaarden hem ronduit dat hij niet moest verwachten ooit weder wel te worden. Hij zag dus van elk ander middel af, en begon de zalf en pillen van Holloway te gebruiken Deze veroorzaakte eene zoo groote verandering in zijn gestel, dat hij spoedig zijne gewone bezigheden kon hervatten, en nog eenigen tijd daarmede voortgegaan zijnde, herstelde hij tot verwondering van een elk, geheel en al.

De prijzen der Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.

» Poerworedjo » F. Naumann.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Souracarta » W. Veldman.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok.
» Samarang » H. L. de Lyon, V. H. Noman. Kolf. & Co. en bij

De hoofdagenten Soesman & Co. (2059)

Ned. Ind. Zee- en Brand-

ASSURANTIEMAATSCHAPPIJ.

In de heden gehouden Algemeene Vergadering van Deelhebbers is het Dividend over het 7de Boekjaar, 1ste Julij 1857 tot ultimo Junij 1858, bepaald op ***f* 150 per aandeel,** waarover dagelijks des morgens van 10 tot 2 ure ten kantore der Maatschappij kan worden beschikt.

Voorts is benoemd tot Commissaris de heer **David Schuurman**, en zulks in de plaats van wijlen den heer **Dr. H. Burger.**

De Directeuren der Ned. Ind. Zee en Brand Assurantie Maatschappij.

P. TIEDEMAN Jr.

F. H. TIEDEMAN.

BATAVIA, 19 *Julij* 1858. (2070)

Boekhandel van H. M. van Dorp,

te Batavia.

Inteekening op een werk, getiteld:

RELATION DU SIÉGE DE SÉBASTOPOL,

PUBLIÉE

Par ordre de S. Exc. M. le ministre de la guerre, 2 forts volumes in 4o., d'environ 150 feuilles. Avec un Atlas de 148 Planches in folio, dont 138 dessins de batteries.

(2055) **Prix *f* 60.—**

JAVA-BODE 2e halfjaar 1858.

Let wel!

HH. geabonneerden op den ***Java-Bode*** worden beleefd verzocht om, indien zij hun abonnement voor het 2e. *halfjaar* 1858 niet wenschen voort te zetten, de toegezonden nommers te weigeren of onder kruisband terug te zenden. Bij gebreke hiervan zullen zij als geabonneerden aangemerkt blijven.

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, Junij 1858. (2060)

H. M. VAN DORP, *te Batavia.*

PAPIEREN EN SCHRIJFBEHOEFTEN.

Ontvangen verschillende soorten van

PROPATRIA EN VELIJN SCHRIJFPAPIER,

gelinieërd en ongelinieërd.

Groot en **klein Mediaan, Roijaal** en **Imperiaal Velijn,** zeer geschikt tot het vervaardigen van

KANTOORBOEKEN.

Eene groote verscheidenheid van Engelsche en Fransche **POSTPAPIEREN,** waaronder fijn vergé en gelinieërd papier in 4°. en 8°.

Fijn en zwaar Cardoespapier.

Blaauw, wit en grijs ***Pakpapier; Teekenpapier,*** gekleurd en wit ***Bristol;*** Papier sans fin.

Rouwpostpapier in 4°. en 8°. met de Enveloppen.

Roode, zwarte en blaauwe STEMPELINKT,

2107) *met mahonijhouten Stempeldoozen.*

Papier- en Kantoor-Handel, Muzijk, Lithographie, etc.

van

H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.

GROOTBOEKEN, REKENING-COURANT, JOURNALEN, COPIJBOEKEN,

fraai papier met koper goed gebonden, worden naar alle opgegeven formaten vervaardigd.

Fraai blaauw en wit Post in 4o en 8o.

do. do. vergé met en zonder enveloppen.

Liassen en Liasplaten, Lampenkappen.

Papier de luxe, fraaije dessins met enveloppen

Visitekaartjes, *gelithographieerd* op porcelein carton.

Wissels, Quitantien, Adreskaarten, Menus voor **diners, Rekeningen** in Lithographie of Boekdruk naar verkiezing.

Vouwbeenen, Pastel pennemessen, Zegelgaren, Expeditie-boekjes, Zakboekjes, Zak-portefeuilles, Kantoor- en Nagelschaartjes, Geldbeursen, alsmede:

Methodes voor Piano, Viool, Fluit, Orgel, etc. etc.

COPIEER MACHINES,

zonder pers, zeer doelmatig om op reis en buiten het kantoor te gebruiken.

ENGELSCHE GELDLAADJES. (2024)

Bij de boekdrukkers LANGE EN Co.

komt van de pers:

Eerste Vervolg

op het

REPERTORIUM

op de

STAATSBLADEN VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

van 1816—1856,

door

Mr. L. J. A. Tollens,

Adviserend Advocaat en Candidaat-Notaris te Batavia,

Bevattende:

Aanwijzing hoedanig het bij Staatsblad van 1857 voorkomende bij dat Repertorium dient te worden ingevuld of bijgevoegd,

Alsmede:

Bijvoegingen en opgave van de sedert de uitgave ontdekte fouten.

Dit vervolg is voor alle bezitters van het Repertorium onontbeerlijk.

Prijs à Contant *f* 2.— Recepis.

(2026)

VERGULDE EN PALISANDER

SCHILDERIJ-LIJSTEN

van 40 cents tot *f* 2,— de voet, worden vervaardigd op alle verlangde dimensiën.

SCHILDERIJ GLAZEN

van de **grootste afmetingen.**

Vergulde SUPPORTS.

Te *Batavia* bij

(2099) VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.

Het stoomschip PALEMBANG,

Kapt. H. J. Roseboom,

zal den 26sten dezer over **Muntok** en **Riouw** naar **Singapore** vertrekken.

Nadere inlichtingen bij

W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 20 *Julij* 1858. (2067)

Passage pour Fra

Le bon et beau Navire français le

NICOLAS CEZARD,

Capitaine ADAM,

attendu ici de **MANILLE**, dans la première d'Août pr., repartira immédiatement après **Havre.**

Ce Bâtiment du port d'environ 500 Tx. est ment disposé pour le bien être des passagers.

S'adresser aux Ag

(2048) J. CEZARD

Passage naar Nederla

Met het extra snelzeilend Nederl schip **IJSTROOM,** kapt. **Hanzen** der ingerigt voor den overvoer van en enkele personen.

Het vertrek is bepaald van hier tegen het zer maand.

Adres bij

De Agenten,

2076) B. KOPERSMIT en C

VRACHT EN PASSAGE NAAR SOER

Wordt aangeboden met het Nede **SOPHIA KONINGIN DER NE DEN** kapt. **L. Klein,** om in het zer week derwaarts te vertrekken.

Adres bij

de Agenten

(2093) SCHIMMELPENNINCK

VRACHT EN PASSAGE NAAR SOER

Wordt aangeboden per het Nederl. Brikschip **HENRIETTE** gevoerd **S. Robinson,** om in het begin de week derwaarts te vertrekken.

Adres bij

de Agent

2094) SCHIMMELPENNINCK

Vracht en Passage naar Soera

met het Ned. Schip

KANDANGHAU

Kapt. **W. ZEELT,** om spoedig te vertrekken.

Adres bij

de Agenten,

(2115) HAAGER EN SCHUU

Passage naar Neder

wordt aangeboden met het Snelzei Schip **MAGDALENA, kapt. J. K** bende uitmuntende inrigtingen tot van passagiers.

Genoemd Schip zal in het laatst der volgen de reis van hier aanvaarden.

Adres bij

de Agenten

(2101) HAAGER & SCHUUR

BATAVIA.

Den 15, 16 en 17den dezer, vonden hier bekende Bataviasche wedloopen plaats.

Wij zijn in de gelegenheid gesteld, een kort omtrent den afloop daarvan te geven.

Eerste dag.

Maiden plate. De prijs werd door het paa aan den heer Pryce toebehoorende, gewonne legde den bepaalden weg in 2'35" af. Zijn teg was *Othello* van den heer J. L. Adam.

De van der Capellen beker. Antelope van Pryce legde, in 2-10, den afstand af en bleef naar tegen *Orlando* van den heer F. Bogaardt *O' More* van den heer F. Cassalette. Ook bij de rid won *Antelope* het in 2-11 zijnen mededin

De Champagne beker. Si Goyang van de *Myrtle* bleef, tegen *Ardjoeno* van den heer Pr 25, winnaar.

Tweede dag.

Beschermheers beker. Bij dezen rid bleef den regent van Bandong toebehoorende, in naar tegen *Rachel* van den heer Pryce. Oo tweeden rid behield *Riengiet,* in 2-18, de bo

Schutterij Sweep-Staxes. Stannochy van J. Myrtle won, in 2-37, tegen *Ardjoeno* van Th. Pryce.

Merchants-Cup. Patjar van den heer Pryc baan, in 2-14, tegen *Lindjang* van den heer Mees, af en bleef winnaar. Bij den tweeden de echter *Lindjang,* in 2-17, de bovenhand

Dames beker. Bij den eersten rid won van den heer J. Myrtle, in 2-13, tegen *Zam* heer Th. Pryce, terwijl de tweede rid, in 2 uitkomst opleverde.

Derde dag.

Batavia Stakes. Sonteng van den heer F. won den prijs in 2-9, dewijl *Sophie* van L. Van Slooten al spoedig weigerde te loope

Maiden poney Stakes. Slechts een paard, *na,* van den he r Mees, nam aan dezen rid de baan in 2-22 af.

Club purse. Bij den eersten rid bleef heer Pryce, in 2-20, tegen *Orlando* van de gaardt, overwinnaar, hetgeen ook bij den in 2-25, plaats vond.

Zoo als gewoonlijk werd deze vermakel Inlandsche wedrennen, zakloopen enz. beslot des avonds het gebruikelijke bal en souper, teit *Harmonie,* plaats vond.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 24 Julij 1858, No. 59.

PALEMBANG. Gedurende de maand Junij, was de handel op de hoofdplaats niet zeer levendig. De witte rijst kostte *f* 4½ à *f* 5.— en de zwarte rijst *f* 5¼ à *f* 5½ den picol.

Uit de binnenlanden werden aangevoerd:

10,298 picols rijst, 4,152 picols padi, 207 picols kapas, 24 picols getah karet, 55 picols getah pertjah, 5 thails stofgoud.

Het zoutdebiet bedroeg in die maand 60 koyangs en ... picol. Aan inkomende en uitgaande regten werd ontvangen *f* 8,309 : 86.

Door den lagen waterstand in de rivieren, begint de jagt op de krokodillen weder toe te nemen. Aan premien op het vangen en dooden dezer dieren werd uitbetaald *f* 416.—

Het uitloven dezer premien heeft zigtbaar de krokodillen in de rivieren doen verminderen en de visch daarentegen sterk toenemen.

De berigten uit de ***Beneden Divisien*** waren gunstig. Het planten van katoen was afgeloopen; de velden stonden voor het grootste gedeelte veel belovend.

Te *Tebing Tingi* (*Boven Divisien*) zijn, op den 27sten Junij, zes bamboezen met atap gedekte gebouwen, zijnde twee onderofficiers woningen, de sappeurs kazerne, eene vorm-, eene zaag- en eene koelieloods afgebrand. De oorzaak van den brand wordt aan onvoorzigtigheid toegeschreven.

WESTER-AFDEELING VAN BORNEO. De berigten over de maand Junij behelzen het volgende:

De padi te *Pamangkat*, afdeeling *Sambas*, is geoogst, en men houdt zich daar thans bezig, met de velden weder voor eene nieuwe aanplant in gereedheid te brengen.

De rijst kost hier *f* 4.— à *f* 5.— elders *f* 5.— à *f* 6.— den picol.

De proef met eene katoenaanplant te *Seminis* belooft een goeden uitslag; reeds zijn 68 plantjes opgekomen en hebben eene hoogte van 0,2 Ned. el bereikt.

De goudligting was hier gunstig, doch elders minder gunstig uitgevallen.

Te *Soengei Aman* (*Seminis*) had eene mijn aan drie personen, die gedurende zes maanden gewerkt hadden, eene opbrengst van zes thail, ongeveer *f* 420,— opgeleverd.

De civiele gezaghebber van *Seminis* bezocht op eene inspectiereis in zijne afdeeling *Tebas*. De menige ijzerhout, welke in die streek gevonden wordt, geeft aan verscheidene Chinesche houtzagers aldaar een ruim bestaan. Onder deze ijzerhoutboomen vond men er van ruim één Ned. el diameter.

Een dertigtal vroeger van *Lara* en *Montrado* naar Sarawak uitgeweken Chinezen waren te *Pamangkat* aangekomen. Zij keeren terug, omdat zij zich bedrogen zagen gezien in de uitzigten van groote verdiensten, die hun door *Serawak*- Chinezen waren geopend.

Het afgewerkte gedeelte van den weg tusschen *Sambas* en *Seminis* bedraagt, van uit de eerste plaats 4514, en van uit *Seminis* 4793 Ned. ellen. Gebrek aan handen en moeijelijkheden van het terrein doen deze werkzaamheden slechts langzaam vorderen.

In de eerste dagen van Junij, maakte de assistent-resident van *Montrado* eene inspectiereis door een gedeelte zijner afdeeling.

De bevolking was overal rustig en tevreden; de chinesche landbouwers hielden zich bezig met het schoonmaken der rijstvelden en het in orde brengen der waterleidingen voor de aanstaande rijstaanplant; de zaaipadi stond bijna overal te velde.

De controleur van *Songei Doerie* heeft de *dadap* in het wild groeijende gevonden, hetgeen eene groote uitkomst is voor de hier en daar aangevangen proefnemingen met de koffijcultuur, dewijl vele jonge plantjes verkwijnen uit gebrek aan schaduw.

De katoenzaden kwamen te *Soengei Doeri* goed op; de grond schijnt daar voor deze cultuur bijzonder geschikt te zijn; de bibiet werd onder de bevolking verdeeld.

In den nacht van den 2den op den 3den Junij, trachtte men op de bazaar te *Benkaijang* brand te stichten; de poging werd evenwel verijdeld; de dader is men nog niet op het spoor.

Te *Mampawa* gaat men steeds voort met het bewerken der sawahs langs het zeestrand. De padioogst was naar wensch afgeloopen.

De plantjes Egyptisch en Boyds prolific katoen zoowel als de koffijplantjes staan vrij goed. De indigo, waarmede eene proef wordt genomen, stond in den beginne niet naar wensch, doch begint op te schieten.

Met de werkzaamheden aan den weg, welke *Mampawa* met *Soengei Doeri* moet vereenigen, vordert men langzaam, voornamelijk door moeijelijkheden, welke men met het terrein ondervindt. Van uit *Mampawa* tot halfweg *Soengei Doeri* moet de weg door een moerassig loopen, terwijl de andere helft meestal door hoog en drong terrein kan gaan.

Te *Pontianak* was de handel zeer levendig. Verscheidene schepen en vaartuigen kwamen van *Java* en *Singapore* daar aan. Vele bandongs, beladen met rijst, kwamen de *Kapoeasrivier* komen afzakken, zoodat dit artikel niet meer dan *f* 4 den picol kost.

Op de markt heerschte eene groote levendigheid in den koop en verkoop van stofgoud, waarvan de prijs van *f* 24 à 26 s.p. mat de thail beliep.

De Boeginesche kolonisten zijn langs het zeestrand ijverig aan het werk, om voor de hier al meer en meer zich uitbreidende klapperteelt te zorgen.

De katoen teelt welig en die cultuur wordt met ijver voortgezet. Groote en uitgestrekte velden heeft men in den laatsten tijd schoon gemaakt en voor katoenaanplant in gereedheid gebragt.

Een Arabier heeft zich naar *Palembang* begeven, om aldaar kennis van die cultuur op te doen.

In den nacht van den 18den op den 19den Junij is, door onvoorzigtigheid, in den Boegineschen kamp een huis afgebrand.

In *Landak* en *Tajan* neemt de aanvoer en opkoop van houtwerken dagelijks toe. De rijstbouw is daar gunstig.

In de afgeloopen vier maanden zijn, in eenen proeftuin te *Soekadana*, 1500 koffijboompjes aangeplant. Deze aanplant, thans bestaande uit ongeveer 4000 planten, belooft eenen goeden uitslag.

Van het aangeplante *Nieuw Orleans* katoenzaad was geoogst en het verkregen zaad onder de bevolking verdeeld.

Het verkregen katoen was zeer fraai en langdradig. Zeker dajakshoofd was naar *Soekadana* afgekomen, om zich van katoenzaad te voorzien en eene aanplant te beproeven.

De rijstoogst was door de geheele afdeeling naar wensch geslaagd.

De posthouder had eene inspectiereis door een gedeelte zijner afdeeling gemaakt en overal onder de bevolking rust, tevredenheid en zucht, om zich al meer op den landbouw toe te leggen, ontwaard.

(*Jav. Ct.*)

LAATSTE BERIGTEN.

Rotterdam, 9den Junij. — Niets nieuws nopens Montenegro. Alleen weet men nu, dat de *Porte* de meer besproken commissie wenscht zamengesteld te zien uit de vertegenwoordigers van de groote mogendheden te Constantinopel, en wel, dewijl de *Porte* hoopt, dat de zaak daardoor bespoedigd zal worden. Men voegt er bij, dat de mogendheden zich daar niet tegen verklaard hebben, doch dat de vraag gerezen is, of Piemont aan deze werkzaamheden deel zal nemen, zijnde Frankrijk daar voor en Oostenrijk tegen. Ook bestaat er verschil, of de onderhandelingen zullen plaats hebben op den grondslag van den *Status quo* van 1856 op dien van 1853.

De troepen, die Turkije ter versterking naar de Herzegowina gezonden heeft, zijn niet te Kleck, maar te Gravosa, op Oostenrijksch grondgebied, ontscheept. Kleck, waar de Turksche troepen ook verscheidene malen ontscheept werden, behoort wel is waar ook tot Oostenrijk, doch Turkije bezit daar het regt van *étape*. Oostenrijk heeft derhalve aan Turkije openlijk indirect hulp verleend, door zijn grondgebied te leenen tot het ontschepen van Turksche troepen tegen de opgestane provincien.

— De *Wezer Zeitung* verzekert, dat de minister van binnenlandsche zaken te Berlijn aan de respective autoriteiten heeft te kennen gegeven, dat de verkiezingen in den eersten trap zullen plaats hebben in de maand October en de verkiezingen in den tweeden trap in November daaropvolgende. Daaruit blijkt dus, dat deze belangrijke handeling plaats zal hebben op een tijdstip, waarop het vraagstuk van het regentschap waarschijnlijk definitief zal zijn geregeld.

— Uit Bern wordt gemeld, dat de heer *Schenk* door den grooten raad, met 112 tegen 34 stemmen, is benoemd tot president van het cantonnaal uitvoerend bewind. De heer *Schenk* behoort tot de Duitsch-radicale partij.

— In het Zwitsersch canton Waadtland houdt de groote raad zich thans onledig met de beraadslagingen over een ontwerp van strafwetgeving, en heeft hij in dit ontwerp bij wijze van amendement eene bepaling gebragt en goedgekeurd, die zeer zeker tot verwikkelingen aanleiding zal geven. Volgens die bepalingen worden met opsluiting en gevangenschap gestraft al degenen, die zich schuldig zullen maken: 1o. aan het vloeken of het uitspreken van Godslasteringen, en 2o. aan het beschimpen, hetzij door gebaren, hetzij door woorden of op welke andere wijze dan ook, van de godsdienst, van de eeredienst en van de daartoe gebezigde voorwerpen, onverschillig of dat vloeken en dat schimpen geschiedt binnen of buiten de plaatsen, die meer in het bijzonder tot de uitoefening der eeredienst zijn bestemd. Het maximum der straf is bepaald voor hen die vloeken, op 10 jaren gevangenis; voor hen, die zich aan heiligschennis schuldig maken, op 20 jaren opsluiting; en eindelijk voor hen, die goddelooze geschriften uitgegeven of soortgelijke redevoeringen uitgesproken hebben, op 2 jaren opsluiting. — Deze middeneeuwsche bepaling zal vooral daarom aanleiding tot verwikkeling moeten geven, omdat zij lijnregt in strijd is met de beginselen der algemeene bondsconstitutie, weshalve het te verwachten is, dat het centraal gezag zich tegen een besluit van den grooten raad van Waadtland verzetten zal, waardoor deze zijne bevoegdheid is te buiten gegaan.

— De nieuwe minister van binnenlandsche zaken van Spanje heeft aan de provinciale gouverneurs eene circulaire gezonden, naar aanleiding van de ophanden zijnde provinciale verkiezingen. De circulaire pleit zeer voor de constitutioneele beginselen van dien staatsman, vermits hij met klem beveelt, dat de verkiezingen werkelijk vrij zullen moeten zijn, bedreigende hij ieder ambtenaar van den staat met ontslag, die van zijn invloed en positie misbruik zoude maken, om eenige partij te ondersteunen. Deze circulaire van den heer *Posada Herrera* heeft een gunstigen indruk op het volk gemaakt.

— Er zijn te *Londen* op dit oogenblik twee plannen tot telegrafische verbinding van Indië met Europa aanhangig; volgens het eene zou de verbinding over land langs den Euphraat, volgens het andere door de Roode Zee gaan. Beide plannen hebben hunne voorstanders. Men verzekert, zegt de *Times*, dat het Engelsche gouvernement niet wachten wil, tot dat die twist ten einde is, maar zelf eene keuze zal doen, en in allen gevalle onverwijld wil overgaan tot het aanleggen eener telegrafische linie in de Perzische Golf, welke voor de beide plannen wordt vereischt.

— De portugesche regering, welke voor omstreeks drie jaren pogingen heeft aangewend tot het daarstellen van twee stoombootlinïen tusschen Lissabon en de Azorische eilanden en tusschen Lissabon en de Portugesche bezittingen op de Westkust van Afrika, heeft thans een besluit openbaar gemaakt, waarbij de aan de gebroeders Low van Londen, op 25 Jan. 1855, en aan den heer Philippon, op 18 April 1856, verleende concessiën zijn ingetrokken, op grond, dat deze tot dusverre niet ten uitvoer gebragt zijn. Die regering heeft daarentegen eene andere concessie aan eenige Portugesche kapitalisten vernieuwd, die de ontworpen dienst met den heer Linsay alhier zullen in werking brengen; waarbij bepaald is, dat minstens eenmaal 's maands eene dienst zal plaats hebben. Voor eerstgenoemde linie zal zij reeds de volgende maand en voor de Afrikaansche uiterlijk in de maand September a. s. een aanvang nemen. De regering verleent aan de concessionarissen een subsidie, terwijl hun ook nog andere voordeelen toegestaan zijn.

— De definitive huwelijks-verbindtenis des konings van Portugal met de prinses Stephanie von Hohenzollern-Sigmaringen, heeft den 18den Mei met veel plegtigheid te Lissabon plaats gehad.

— Uit Lissabon wordt het overlijden gemeld van een der uitstekendste Portugesche staatslieden, den heer Rodrigo da Tonseca Magalhaes.

— De heer Lindahl, redacteur van het Stockholmer blad *Fäderneslandet*, is veroordeeld, om onthoofd te worden, omdat hij eene jonge dame van de familie Mendelsohn, met boos opzet, valschelijk van bloedschande had beticht. Zijn verdediger, de heer C. G. Uggla, werd gecondemneerd tot eene maand gevangenisstraf en verlies van het regt tot uitoefening der regtsgeleerde practijk, wegens het willens en wetens verdedigen eener onregtvaardige zaak.

— Het hoog geregtshof te Stockholm heeft uitspraak gedaan in de sedert vier jaren aanhangige zaak van zes vrouwen, die de Luthersche godsdienst, de heerschende in Zweden, hebben verlaten. De beschuldigden zijn tot verbanning veroordeeld.

— Uit den Caucasus wordt gemeld, dat de 15000 inwoners van Klei-Tsjetschina, onder bescherming der Russische troepen, naar Rusland emigreren. Al de versterkte dorpen in die streken zijn daarna verbrand. Schamyl was druk in de weer met het aanwerven van nieuwe troepen. De Russen handelden voor den oogenblik defensief.

— Aan den *Kladderadatsch* is de vrije toegang in Rusland toegestaan. Daarentegen moet de *Kreuz-Zeitung* een groot gedeelte van zijne abonnenten in Rusland verloren hebben.

— Uit St. Petersburg wordt gemeld, dat de keizer eene commissie heeft benoemd tot herziening van alle reglementen, betreffende de Israëlieten en hun verblijf in het rijk.

NEDERLAND.

Utrecht, 7 *Junij*. Gisteren werd de bevolking van Utrecht, en meer bepaald het kerkgenootschap der Oud-Bisschoppelijke Klerezy door een gevoeligen smartelijk verlies getroffen. De aartsbisschop van Utrecht, de heer Johannes van Santen, scheidde uit dit leven. Hij bereikte den hoogen ouderdom van 85 jaren en ruim 6 maanden. Het was om zijne lofwaardige deugden, dat Utrechts bevolking zich hartelijk verheugde, toen hem voor weinige jaren de eer te beurt viel, van door Z. M. tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd te worden. Bijna 33 jaren mogt hij de bisschoppelijke waardigheid bekleeden.

— Wij vernemen, dat men met de pogingen tot berging van de waarden uit het wrak der *Lutine* weder is aangevangen. Den 2den dezer zijn bovengebragt 2 spaansche matten, benevens 5 zilveren staven, wegende te zamen 128 ned. pond.

— Naar men verneemt, zullen de ingezetenen van Koevorden aan Z. M. den koning en de staten-generaal een adres indienen, om ten gevolge van de historische herinneringen en stiefmoederlijke behandeling, te mogen worden afgescheiden van Drenthe en vereenigd te worden met de provincie Overijssel, waardoor voor de stad en omstreken meer gunstige vooruitzigten zullen ontstaan.

— De etat-major van Z. M. stoomschip *Citadel van Antwerpen*, is zamengesteld als volgt: kapt. luit t/z. W. A. de Gelder, commandant; luit. le. kl. F. P. du Rieu, 1e. offic.; 2e. luits. t/z. J. B. A. de Jong, J. J. Haabets en jhr. A. R. W. Mellvill van Carnbee; offic. van gezondh. 2e kl. L. J. de Kanter; offic. van adm. 2e. kl. C. J. Vossenklerk en C. H. S. Pastor; machin. 1e. kl. L. C. van de Watering. Bedoeld stoomschip zal te Vlissingen van een waarlooze kiel voorzien worden en naar O. Ind. vertrekken.

— Men meldt uit Vlissingen, dd: 1 Junij.

Met bijzonderen spoed worden de werkzaamheden aan de fregatten *de Ruyter* en *Evertsen* voortgezet, het eerste naar Oost-Indië en het laatstgenoemde, (dat met regt een prachtig schip mag genoemd worden) naar de Middellandsche Zee en Amerika bestemd.

— Z. M. heeft *eervol ontslagen*: op verzoek, den met verlof hier te lande aanwezigen majoor der inf. van het leger in Ned. Indië *H. van Houten*, onder toekenning van pensioen.

ENGELAND.

Den 1sten Junij hebben de heer Fitzgerald en lord Palmerston het voorstel van den heer Roebuck, betreffende de doorgraving van de landengte van Suez bestreden. Lord Palmerston verklaarde, dat dit kanaal eene scheiding tusschen Egypte en de Porte ten gevolge moest hebben en eene bedreiging tegenover de Engelsche bezittingen in Indië zoude zijn. De kanselier der schatkist was mede tegen het voorstel, en opperde twijfel, of alle regeringen het kanaal van Suez wel ondersteunen; hij zeide verder, dat het niet bewezen was, dat Engeland van zijn invloed op den sultan van Turkije in deze kwestie heeft gebruik gemaakt. De heeren Milner Gibson en Gladstone en lord John Russell spraken ten gunste van het voorstel van den heer Roebuck, dat ten slotte werd verworpen met 290 tegen 62 stemmen.

Op eene aan het Huis gerigte vraag, of het waar is, dat Amerikaansche schepen door Engelsche kruisers waren aangehouden en onderzocht, heeft de heer Fitzgerald geantwoord, dat de regering daaromtrent geen officieel berigt van haren gezant te Washington had ontvangen, maar slechts en aan een dagblad van New-Orleans ontleend berigt. Aan de Engelsche kruisers was overigens bevel gegeven, met de grootste voorzigtigheid te werk te gaan, en dit bevel zoude hernieuwd worden, maar de grootste moeijelijkheid bestond daarin, dat de Amerikaansche vlag door slavenhalers gebezigd wordt. De Engelsche regering had reeds aan het gouvernement der Vereenigde Staten te kennen gegeven, dat zij bereid was die maatregelen aan te nemen, welke de regering

te Washington mogt oordeelen, dat geschikt waren, om aan deze moeijelijkheid te gemoet te komen.

In de zitting van den 2den, zijn de discussien begonnen over het voorstel tot afschaffing van den census, die in Engeland gevorderd wordt voor het mandaat van Parlementslid, welk deel des lands men in dat opzigt gelijk wil stellen aan Schotland, waar de verkiesbaarheid niet aan die beperkende bepaling onderhevig is. Een der redenaars heeft tot verdediging van het voorstel aangevoerd, dat de ondervinding daar is, om te bewijzen, dat de afschaffing dier onvrijzinnige beperking in Schotland niet ten gevolge heeft gehad, dat de keuze op minder waardige of minder ervaren afgevaardigden gevallen is. De bill is ten slotte in committé aangenomen.

— De *Daily News* bevat een artikel over de kwestie van de doorgraving der landengte van Suez. Dit liberale blad deelt geenszins het gevoelen der in Engeland elkander opgevolgd hebbende ministerien, dat die doorgraving nadeelig zou zijn voor de Engelsche belangen in Indië. Zoo lang, aldus schrijft dat blad, wij Malta en Gibraltar bezitten, hebben wij de sleutels der Middellandsche Zee; te Aden en Perim beheerschen wij den ingang der Roode Zee en, in het bezit dier punten zijnde, zouden wij de oppermagt ter zee moeten verloren hebben om te dulden, dat eene Fransche vloot ongemerkt, zonder aangevallen en vernield te worden, langs de Roode Zee in Indië binnensluipt. De zaak kan derhalve aldus kort zamengevat worden. Van het oogenblik af, dat wij onze oppermagt ter zee verliezen, heeft onze magt in Indië geene beteekenis meer; zoo lang wij haar behouden, kan ons een kanaal, gegraven door de landengte van Suez, geen enkel oogenblik verontrusten.

— De *Advertiser* zegt, dat de lords der admiraliteit bevel hebben gegeven, dat alle schepen, aan welker uitrusting wordt gearbeid, zonder uitzondering in gereedheid moeten worden gebragt, om zee te kunnen kiezen. Het geheele reserve escader stoomschepen en verscheidene kanonneerbooten hebben mede bevel ontvangen, zich in allerijl daartoe gereed te maken. Aan de uitrusting dier vaartuigen wordt met den meesten spoed gearbeid, en zij zullen, naar men zegt, te Duins bijeenkomen op het tijdstip, dat een gedeelte der Fransche vloot zich te Cherbourg zal vereenigen, ter gelegenheid van de feesten, welke aldaar zullen plaats hebben bij de inwijding van het standbeeld van Napoleon I.

— Volgens een der bladen heeft het gouvernement bevel gegeven, om oorlogschepen te bouwen, die vooral door aanzeiling den vijand zouden afbreuk doen. Het zouden, naar het plan der Engelsche uitvinders, om zoo te zeggen, drijvende kasteelen zijn, met ijzer zwaar gepantserd en door sterke stoomtuigen voortgestuwd met eene snelheid, welke tot een vierde der vaart van eenen kanonskogel, in de tweede helft van diens loop, zou kunnen aangroeijen. Deze gevaarten moeten zware bommen werpen en alle schepen, die zij in volle vaart raken, verpletteren en doen zinken. Het genoemde blad gelooft, dat de Engelschen bij de toepassing dezer uitvinding groote moeijelijkheden zullen ontmoeten, maar acht het dienstig, dat berigt mede te deelen, omdat daaruit blijkt, welke rigting de oorlog ter zee neemt.

FRANKRIJK.

Parijs, 6 Junij. Het is thans bepaald, dat de keizer de geheele maand Julij te Plombières zal doorbrengen.

— Men zegt, dat na den afloop der conferentien eenige veranderingen bij het corps diplomatique zullen plaats hebben.

— Het schijnt zich te bevestigen, dat de vervolging in de zaak van het duel van den heer de Pène zal worden opgegeven.

— De nieuwe reeks van uitnoodigingen voor Fontainebleau begint aanstaanden Donderdag. Onder de genoodigden bevindt zich de Spaansche gezant, de hertog van Rivas.

— De heer Lavigne Delville, voormalig secretaris van den hertog van Berry, is overleden.

— Ten gevolge van de hier heerschende hitte worden de meeste schouwburgen thans zeer slecht bezocht; verscheidene er van zullen dan ook heden avond gesloten blijven.

— De markies de Turgot is, aan boord van de *Impérieuse*, te Marseille aangekomen.

— De plegtige inwijding der nieuwe havenwerken te Cherbourg is tot 7 Augustus uitgesteld.

— De heer de Chassot is in het eerste kiesdistrict van het departement de l'Orne gekozen tot lid van het wetgevend ligchaam, ter vervanging van den baron Mercier, onlangs overleden.

— Het gerucht van de aftreding van den generaal Espinasse wint meer en meer veld, en zijne ambtgenooten stellen het niet meer in twijfel. In de betrekkingen van sommigen hunner met hem is reeds eene verkoeling ontstaan.

— De jongste-tentoonstelling van landbouw heeft in Frankrijk een nieuw artikel in den handel gebragt, namelijk buizen en pijpen, die onnoemelijk goedkooper dan de thans gebruikelijke looden pijpen en desniettemin deugdelijker zijn. Men vervaardigt die buizen van een dik soort papier, waarvan men verscheidene vellen op elkander plakt door middel van een vet mengsel lijm en mortel. De ondervinding moet geleerd hebben, dat zoodanige pijpen voor alle doeleinden en dus ook voor gewone pompen en waterleidingen, beter geschikt zijn dan die van metaal. Men maakt ook van dezelfde bestanddeelen vaten en potten, die uitmuntend moeten voldoen.

Op dezelfde tentoonstelling trok zeer de aandacht een kleine toestel, die alle deskundigen beweren, dat een beproefd middel is tot bescherming van ooftboomen, bouwlanden, enz., tegen vraatzuchtige vogels. Men binde namelijk twee stukjes spiegelglas ongeveer van de grootte en den vorm van een vijffrancstuk aan elkander vast, (zoodanig dat men de heldere zijde van het glas aan de beide buitenzijden heeft) en hange dien dubbelen spiegel daarna hier of daar aan de boomen. Het gevolg moet onfeilbaar wezen, dat geen enkele vogel zich in de nabijheid zal durven wagen.

—Er heerscht alhier eene tropische hitte; de honderddeelige thermometer teekende heden middag 34 graden, dat is 93¹/₅ graad Fahrenheit, hetgeen den gemiddelden warmtegraad te Batavia nog eenigermate overtreft. Na middernacht worden de Boulevards door een veel grooter aantal personen bezocht, dan op het midden van den dag.

— Volgens berigten uit Cattaro ontvangen, hebben twee Fransche linieschepen het anker geworpen voor Budua. De Fransche generaal en de consulgeneraal, die van Cettinje waren vertrokken, zijn aldaar den 3den dezer teruggekeerd.

— De dag der openbaarmaking van het decreet betreffende de reorganisatie van Algerie nadert al meer en meer, en men verneemt aangaande die reorganisatie reeds meer bijzonderheden. Het hoofdbestuur van Algerie zal door vier directeuren-generaal uitgeoefend worden, die met den generaal-majoor, belast met het opperbevel over de troepen, den geheimen raad van Prins Napoleon zullen uitmaken. De vier afdeelingen van algemeen bestuur zijn die van Binnenlandsche zaken en van kolonisatie, van financien, van justitie, van eeredienst en van oorlog. Bij afwezigheid van Prins Napoleon zal de generaal-majoor het voorzitterschap in den raad waarnemen, terwijl met die waardigheid, gelijk reeds vroeger gemeld is, de generaal de Salles zal worden bekleed. Wie aan het hoofd der overige afdeelingen van algemeen bestuur zullen geplaatst worden, kan nog niet gezegd worden. Naar men zegt, ondervindt Prins Napoleon moeijelijkheden in het vinden van geschikte personen, die te bewegen zijn, Algerie met Parijs te verwisselen. Velen toch willen aan de Seine liever de tweede, dan in Afrika de eerste persoon zijn. Er zijn ook personen, die om andere redenen de hun aangeboden betrekking in Algerie geweigerd hebben. Deze willen niet en althans niet, wanneer zij naar Afrika moeten gaan, zich onder de aanhangers van het Keizerrijk stellen. Als zoodanig spreekt men veel van den Heer Emile de Girardin en zelfs van Bixio, hoewel het moeijelijk is aan te nemen, dat aan beiden directe openingen van wege de regering gedaan zijn.

Te gelijk met Prins Napoleon begeven zich de Heeren Ch. Edmond en Dr. Yvon naar Algiers, met het doel, om aldaar een groot dagblad te stichten, gewijd aan de bevordering der koloniale belangen.

— Er is meer dan ooit sprake, om het opper-commando van Toulouse aan den maarschalk Randon op te dragen, daar de toestand van den maarschalk Bosquet van dien aard is, dat hij in geruimen tijd en welligt nimmer weder in active dienst zal treden.

— Men heeft aan de *Indépendance Belge* zekere voorwaarden gesteld, onder welke dit blad voortaan weder in Frankrijk tegelaten zal worden. Zij hebben betrekking op eene gedeeltelijke verandering in het personeel der redactie en der correspondenten; ook zou voortaan slechts ééne editie van het blad verschijnen. De onderhandelingen hierover worden voortgezet.

DUITSCHLAND.

— *Frankfort*, 5 Junij. De gemalin van den keurvorst van Hessen is hier aangekomen, en zal eenigen tijd op hare villa, in de nabijheid dezer stad, doorbrengen. De keurvorst zal weldra volgen.

— De bondsdag heeft in een der laatste zittingen het verleggen der vaste brug bij Kehl goedgekeurd. In dezelfde zitting stelde Pruissen voor, de beraadslagingen over de opheffing der speelbanken te hervatten.

— De aartshertog Johan van Oostenrijk wordt den 7den dezer hier verwacht, van waar hij zich verder naar zijne gemalin in de badplaats Ems zal begeven.

— De koning van Wurtemburg is aan een ernstig gevaar ontsnapt. Het rijtuig, waarin Z. M. zat, verloor een wiel, en was op het punt van om te vallen, hetgeen door de tegenwoordigheid van geest des koetsiers nog gelukkig werd verhinderd.

— Het te Berlijn verschenen werk: *Die Politik der Zukunft* is reeds in verscheidene Duitsche staten verboden, omdat daarin de ontbinding van den Duitschen bond wordt aanbevolen.

Berlijn, 5 Junij. Prins Albert, de gemaal van de koningin van Engeland, is gisteren alhier uit Gotha aangekomen. Aan het spoorwegstation werd hij door zijn schoonzoon prins Frederik Willem opgewacht. Beiden hebben zich onmiddelijk per rijtuig naar het slot Babelsberg begeven. Prins Albert heeft in den loop van den dag nog een bezoek te Sans-souci afgelegd bij den koning en de koningin, en zal waarschijnlijk tot aanstaanden Maandag op het slot Babelsberg vertoeven.

— Het bezoek van den hertog van Braband van de vestingen Posen, Stetten en Dantzig, alsmede zijne herhaalde bijeenkomsten met het hoofd van het geniewezen, den generaal von Brese-Winiary, moet, naar men verneemt, in verband staan met de voorgenomen versterking van Antwerpen, dat, zoo als de meeste Pruissische vestingen, waarschijnlijk met zoogenaamde gedetacheerde forten omgeven zal worden.

Berlijn, 6 Junij. (*'s morgens*). De kroonprins van Wurtemberg is eergisteren avond in het strengst incognito alhier van Stuttgardt aangekomen en gisteren morgen naar Stettin vertrokken, om zich van daar naar St. Petersburg te begeven, ten einde het Russische hof te bezoeken.

— Tegen het middel der aanstaande maand wordt koning Otto van Griekenland te Munchen verwacht, van waar Z. M. zich dan later naar Mariënbad zal begeven, om daar de baden te gebruiken.

— Een groot aantal jeugdige geleerden uit de voornaamste Duitsche gewesten hebben, onder den naam van *Jungermännischer Dichterbund*, eene maatschappij opgerigt ter bevordering van nationale letterkunde. De litterarische voortbrengselen der vereeniging, zullen door den druk bekend gemaakt worden.

— De Oostenrijksche regering houdt zich dezer dagen onledig met de zamenstelling eener gemeentewet voor de Lombardijsche staten.

— Bij een den 26sten Mei te Pottendorf plaats gehad hebbenden wedren, reden de aartshertog Wilhelm en de graaf von Zichy zoo geweldig tegen elkander in, dat beide ruiters met de paarden nederstortten. De aartshertog bleef gedurende ongeveer tien minuten bewusteloos liggen, doch herstelde zich langzamerhand weder en keerde nog denzelfden avond naar Weenen terug. De toestand des aartshertogs is heden geruststellend; de uitwendige beleedigingen zijn onbeduidend. Graaf Zichy werd slechts ligt gewond, doch zijn paard bleef op de plaats liggen.

— Sedert eenige dagen ziet men te Kassel eene [...]andering van het ministerie te gemoet. Het zonderli[...] hierbij is, dat er weder van een ministerie Hassen[...] sprake is. In Keurhessen is men op alles van dien [...] voorbreid.

ZWITSERLAND.

De Zwitsersche bondsraad heeft, in de zitting [...] 28 Mei, zich bezig gehouden met een bezwaarschri[...] Freiburgsche liberalen tegen de in dat canton plaat[...] had hebbende gemeentelijke verkiezingen, die alleen [...] onwettige handelingen aan de conservative partij [...] gepraal moeten verschaft hebben. De bondsraad [...] besloten, het bezwaarschrift aan de cantonale ov[...] te renvoijeren.

— Volgens den *National Suisse*, houdt het [...]sche gezantschap te Bern een zoogenaamd zwart re[...] dat de namen van alle verdachte personen in Zw[...]land behelst, wier paspoorten niet naar Frankrijk [...] geviseerd worden.

— Uit Bern wordt gemeld, dat de opening va[...] internationale congres voor de telegraphie den 23ste[...]gustus zal geopend worden. Reeds zijn aan all[...]langhebbende staten uitnoodigingsbrieven toegezon[...]

AMERIKA.

Eene tweede Crisis in Noord-Amer[...]

Hebben de Noord-Amerikaansche couranten on[...]gen tijd velerlei treurige berigten medegedeeld o[...] geduchte handels-crisis, waarin alle Staten aldaar [...] betrokken, waardoor vele bankbreuken plaats hadden [...] fabrieken stil stonden, en alleen in New-York b. v. [...] daglooners zonder werk rondliepen, thans verh[...] van eene nieuwe crisis, die zich als gevolg aan de[...]rige knoopt. Doch zij is van veel verblijdender [...] Blijkbaar heeft de geld- en broodsnood menigeen to[...]denken gebragt en doen inzien, dat zij grootendeels [...] eigen schuld zich in 't ongeluk hadden gestort, zoo[...] nu een godsdienstige opgewektheid is ontstaan, welk[...] sterk, zoo algemeen, zoo plotseling en zoo diep i[...]pend is, dat men haar mede eene crisis, maar [...] het zedelijk en godsdienstig leven, kan noemen.

De tijdingen daarover zijn zoo verbazend, dat m[...] naauwelijks zou gelooven, indien ze niet in allerlei [...]ranten voorkwamen, uit allerlei Staten, en in [...]kundige bladen zoowel als in kerkelijke. Iets zullen [...] er uit mededeelen.

De aanvang dezer beweging is in New-York te [...]den. Eenige godsdienstige menschen aldaar konde[...] niet verdragen, dat omtrent 300,000 inwoners der [...] nooit eene kerk bezochten en alleen voor aardsche [...]langen zorgden. Zij vingen een geregeld huisbezoek [...] eerst bij de armen, opdat zij den Zondag mogten [...] en hunne kinderen ter school zenden. Maar o[...] burgerhuizen en zelfs die der rijken openden zich [...] veel gemakkelijker, dan men had durven hopen. [...] ooren, de harten openden zich mede. De kerken [...] den drukker bezocht. Gedrukte brieven, aan de [...]den van handelshuizen en fabrieken gezonden, om [...] regelen te nemen voor het zielenheil hunner on[...]schikten, werden met welwillendheid ontvangen. W[...] werden er dagelijks godsdienstoefeningen geopend [...] gemeen bezocht. Er was spoedig gebrek aan ke[...] Een schouwburg, in een der bevolktste deelen van [...] York, werd in eene kerk herschapen. Dagelijks w[...] daarin en in andere kapellen en in kerken van 1[...] uren, in welken tijd de klerken en bedienden vr[...] om een tweede ontbijt te nemen, godsdienstoefen[...] gehouden. Niet zelden kunnen zij de menigte, die [...] aan deel wil nemen, niet bevatten. De kantoorb[...]den komen er vaak met de pen achter het oor en [...]ne boeken onder den arm of in den zak; de ko[...] met de zweep in de hand, terwijl hunne rijtuigen [...] de deur staan, om na gebed en gezang straks met [...] moed tot hunne paarden terug te keeren. Ook vrouw[...]men op afzonderlijke plaatsen, doch in minder [...]

Naar Amerikaansche gewoonte, spreekt nu en da[...] der aanwezigen, behalve de predikant. Verbazing [...] vooral wat eene zekere *Orville Gardiner*, meest b[...] onder den naam van *den vreeselijken Gardiner*. [...] Deze man, een beroemd bokser, van athletische v[...] wiens stem door alle ruimten der kerk weergalmde, [...]haalde, dat hij alle vermaken der wereld had be[...] zonder die na te laten, welke tot de grofste zond[...]hoorden, doch dat hij er nooit eenige wezenlijke [...]ning van had genoten; maar nu, na zijne beke[...] was er niet een uur voorbijgegaan, waarin hij niet [...] waar genoegen had gesmaakt, dan vroeger ged[...] geheel zijn leven. » Ik verlang dus, » riep hij ten [...] uit, » dat men hoore, dat ik mij thans tot Go[...] gewend. Geheel deze vergadering weet, met wel[...] ijver ik dusverre in de dienst van den Satan bezig [...] ik heb vast besloten, voortaan God even getrouw [...]nen, als ik dit dusverre den vorst der duisternis [...]

Eene courant zegt niet te overdrijven, als zij [...]tal van hen, die nu te New-York lidmaten eener [...] zijn geworden, op 50,000 begroot.

Doch deze beweging is niet tot New-York be[...] Een staatkundig dagblad, aan 't evangelie eer v[...] dan gunstig, de *Times* van New-York, spreekt [...] woorden over de uitbreiding der beweging: » de [...] godsdienstige beweging, welke in deze oogenblikken [...] onze bevolking golft, is voorzeker een der merkw[...]ste verschijnselen, welke sedert de hervorming vo[...]len. Uit steden en gehuchten, uit de bosschen van [...] en van de stranden der zee, uit den boezem onze[...]brieksteden, uit het midden onzer opkomende steden [...] het westen, uit de dorpen van 't zuiden, en v[...] mijnen en bergen van Californië, — van overal, [...]woord, geworden ons berigten, welke deze opw[...] bevestigen en toonen, hoe groot een deel der bevo[...] er deel aan neemt. De reizigers verhalen, dat in de[...]nenlanden, op spoorwegen, op stoombooten, op [...] en markten, deze groote zaak aller aandacht bezig [...] Kantoren dienen tot bidplaatsen, scholen tot k[...] Er geschiedt meer, dan de stoutste verwachting [...] durven hopen. En alles gaat rustig en kalm

, zonder kunstmiddelen, die wel eens bij andere ...gingen zijn te werk gesteld.»

»Van de liefelijkste vruchten dezer beweging is ...lneming aan de werken der christelijke liefde. Eene ...cte, op een der laatste zondagen, voor de Wesley-...che zending in eene der kerken van New-York ge-..., bedroeg niet minder dan 6000 dollars (ƒ 15,000), ...som, die vooral groot is, als men bedenkt, dat de ...e handelscrisis naauwelijks voorbij is. Men herin-...zich niet, in de voorspoedigste tijden zulk eene op-...gst gehad te hebben.

...t Philadelphia wordt hetzelfde gemeld, als uit New-.... Eene zaal in Jayne's Hall aldaar, die 4000 men-...n kan bevatten, is dagelijks op den middag opgestopt ...met kooplieden, ambachtslieden en daglooners, om ...en te bidden en godsdienstige toespraken te hooren ...lve in den tijd van *Whitefield*, dien van *Luther* ...en van *Paulus*, zegt men daar, werd zoo iets ...t gezien. Maar nu is er geen bijzonder persoon, ...wien de opwekking kan genoemd worden. Zij is ...plotseling en gelijktijdig ontstaan, en niet dan de ...van Hem wordt gehoord, die alleen gegeven is, ...lijk te maken.

...e Boston heeft men, op acht of tien verschillende ...en der stad, ook van 12 tot 1 uren, dergelijke gods-...oefeningen, door duizenden bijgewoond.

...e Washington hebben zulke bijeenkomsten plaats ...rtier voor vijf uren, als de geschiktste tijd voor de ...mbten der regering van de Vereenigde Staten.

...ortgelijke berigten komen uit eene menigte steden ...dorpen van allerlei Staten der Unie. De nieuws-...n van alle kleuren zijn er mede vervuld. En hoe ...deze opwekking beschouwe, en wat men van haar ...wachte, zij is te groot, dan dat men er althans gee-...kennis van zou nemen.

BRITSCH-INDIË.

Het volgende verslag omtrent Britsch-Indië is een uit-...el uit den *Friend of India* van den 2den Julij:

Zoo als bekend is, zoude de opperbevelhebber, gedu-...e het warme weder, zijn kwartier te Allahabad op-.... Het meerendeel der Europesche troepen zoude ...cantonnementen geplaatst worden, en de veldtogt ...e zich overigens bepalen bij het herstellen der orde. ...is er echter verre van daan, want de Begum van ..., onder anderen, bedreigt Shahjehanpore met 20,000 ...en ofschoon zij geen aanval wagen, is hunne te-...woordigheid even zoo hinderlijk, om de orde te her-..., als hunne overwinningen zouden zijn.

...n het noordwesten ziet men niet anders, dan kleine ...pen Europesche manschappen en Sikhs, die groote ...scholingen van rebellen najagen. Deze blijven nooit ..., maar zijn er steeds op uit, om van elken misstap ...onzen gebruik te maken. Hier hebben onze aan-...ders gelegenheid om in te zien, hoe nutteloos eene ...magt is, die, hoe sterk ook, niet meer dan 15 mijl ...dag kan afleggen, tegen een vijand, die er 40 op ...dag kan maken.

...e Culpee heeft sir Hugh Rose, eene schitterende over-...ning behaald, waarbij 2000 man van den vijand ...od en 22 stukken genomen werden.

Een correspondent van de *Delhi Gazette* deelt de ...ende stoute heldendaad mede:

Een Europeaan, met name Whirlpool, viel een toren ..., die door zeventien Sipaijers bezet was. Hij kreeg ze-...tien wonden, doch doodde zijne zeventien vijanden. ...eraal Rose moet deze heldendaad bijgewoond en ver-...rd hebben, dat hij nog nooit een treffender voorbeeld ... dapperheid heeft aanschouwd.

...et ziet er echter nog treurig uit, want, ofschoon wij ...know in onze magt hebben, kan de vijand het ...on tusschen deze stad en Cawnpore nog overrompelen .... Ofschoon wij Barcilly bezitten, hebben de rebellen ... 5000 man Sandhee en Belgram geplunderd. Of-...oon wij Culpee genomen hebben, is de vijand nog in ...bezit van Chandeyree. Wij hebben te Allahabad eene ...we stad gebouwd, maar het omringende land wordt ... marandeurs onveilig gemaakt.

...den heeft den Radjah van Patchee gevat. Deze had ...eigerd, om het gouvernement de behulpzame hand ...bieden; hij had daarentegen troepen op de been gebragt, ...brieven verzonden aan verschillende Zemindars en ...id en wapens verzameld.

De herovering van Gwalior is reeds bekend; eenige ...onderheden, omtrent haar val in de handen der re-...en, zullen niet onbelangrijk gevonden worden. Uit ...nsee en Culpee verdreven, namen deze de wijk naar ...walior, alwaar zij versche hulpmiddelen en nieuwe ...hangers vonden. Toen Scindiah hoorde, dat zij in ...togt waren, ging hij op den 29sten Mei uit, om hen ...anderscheppen; maar hij had zich omtrent hun aantal ...ogen, en verkeerdelijk op de getrouwheid zijner ...pen gerekend; want, zoodra deze een uitvlugt von-...n, liepen zij naar de rebellen over.

Alleen de lijfwacht van den Maharadjah bleef ge-...uw en streed, tot dat zij een derde harer manschap-...verloren had. Scindiah zelf is er met levensgevaar ...komen, en mogt gelukkig onder een escorte cavallerie ... bereiken.

De rebellen trokken Gwalior zonder tegenstand binnen ...ofschoon eenige getrouwe thakoors het fort nog ver-...digden, moesten zij zich toch weldra overgeven.

De verandering van meesters veroorzaakte een geheelen ...mkeer van zaken. Plunderen was aan de orde van ...n dag.

...Tantia Topee werd er tot Nanah uitgekreten.

Er werd terstond eene krijgt uitgezonden, om Gwa-...weder te veroveren. Sir Hugh Rose, die ziek te ...wnpore was achtergelaten, herstelde en voegde zich bij ... krijgsmagt, als wanneer hij, op den 9den Junij, ...lt maakte, om den Maharadjah Scindiah af te wach-..., die Agra dan ook op den 14den verliet.

Op den 15den was sir Hugh Rose met deze magt tot ...oopoolia genaderd.

Intusschen heerschte er onder de overweldigers in ...walior eene groote mate van ontevredenheid, en rezen ...r zelfs twisten onder hen omtrent hunne soldij, zoodat ...alen, eenmaal betaling erlangd hebbende, deserteerden, ...n anderen de middelen van verdediging verwaarloosden. Brigadier Smith, die Sir Hugh Rose te gemoet ging, ontmoette, op den 17den Junij, de voorhoede der rebellen, onder de Ranee van Jhansi, en wij weten, hoe deze daarbij het onderspit dolf.

Aldus, op den 18den Junij, door de brigade van Smith versterkt, trok Sir Hugh Rose tegen de stad op, en nam haar, na eenen strijd, die vijf uren duurde, weder in.

De rebellen vlugtten in de rigting van Mhow, de eenige weg, die niet door Europeanen bezet is. Zij zijn waarschijnlijk ontsnapt, om elders weder te voorschijn te komen. Intusschen is de wederinbezitneming van Gwalior door de onzen, een feit van niet weinig belang, en heeft ze onder de onrustige bewoners der Maharatta landen een weldadigen invloed uitgeoefend.

In de zuidelijke Maharatta landen is weder eene gruweldaad gepleegd, die spoedig door lord Elphinstone is bestraft geworden.

In de hoop, om zich onafhankelijk te maken, was de Radjah van Noorgund opgestaan. Daarop besloot de heer Manson, de Staatsagent, dat hoofd persoonlijk daarover te onderhouden, om hem van zijne dwaasheid terug te brengen, en met dat zelfvertrouwen, 't welk den Engelschman in Indië kenschets, begaf hij zich naar Noorgund, waar hem de Radjah, aan het hoofd van acht honderd man, ontmoette. Deze vermoordden den heer Manson en al de zijnen, op één na; — dit gebeurde op den 29sten Mei.

Op den 30sten Mei trok lord Elphinstone tegen den Radjah op, en op den 3den Junij was deze verslagen. Hij werd terstond gevangen genomen; — zijn grondgebied werd geconfisceerd, en men gelooft, dat hij reeds den volgenden dag is opgehangen.

— De oproerige Radjah van Mynpoorie heeft zich overgegeven.

— In Oude heeft sir Hugh Grant de rebellen te Newabgunge verslagen, zes honderd hunner gedood en 7 stukken genomen.

— Uit een brief van Calcutta aan den *Friend of India* blijkt, dat verscheidene Bengalezen, die, ten koste van den lande, in een gesticht zijn opgevoed geworden, de aldaar verkregene kundigheden aanwenden, om hunne weldoeners ten val te brengen.

Zoo houdt Wuzeer Khan, assistent chirurgijn te Agra, het oppertoezigt over de kanongieterij te Bareilly, waar hij reeds een veertigtal kanonnen, ten gerieve van het leger der muiters, heeft doen gieten.

Een ander wel opgevoede inboorling heeft, in dezelfde stad, eene lithographische pers opgezet, die de proclamatie van Feroze Shah, zoon van den gewezen koning van Delhi, heeft in het licht gegeven, waarbij alle geloovigen worden opgeroepen, om de christenen uit te roeijen.

Het is te wenschen, dat er aan dergelijke verkeerde menschlievendheid een einde kome, daar er tonnen gelds verkwist worden voor de opvoeding van verraders. En zij konden tot zooveel betere doeleinden aangewend worden!

— De *Englishman* verzekert, dat Nana Saheb te Culpee, of digt bij die stad, is gevat geworden.

— De *Bombay Gazette* deelt een nieuw gebruik van den electrischen telegraaf in Indië mede.

Een jong mensch werd smoorlijk verliefd op eene schoone jonge dame, en liet onvoorzigtig, in het bijzijn harer ouders, zijne hartstogtelijke genegenheid voor hunne dochter blijken, zonder zich vooraf van hunne gunstige gevoelens daaromtrent vergewist te hebben. De ouders ontstaken in toorn, en verwijderden het meisje 200 mijlen van haren beminde. Maar de liefde, die, om zoo te zeggen, ijzer met handen breekt, liet zich niet door den afstand afschrikken, en opende eene briefwisseling per telegraaf. Met de snelheid des bliksems werd de jonge man door de gedienstige machine met het meisje getrouwd.

De verwoede vader wil de wettigheid van dit huwelijk regterlijk doen onderzoeken.

CHINA.

De berigten van Tien-Tsin, in Hong-Kong ontvangen, loopen tot den 18den Junij, en behelzen het bevredigend berigt, dat de onderhandelingen, tusschen de vreemde gevolmagtigden en de Chinesche commissarissen, naar genoegen voortgingen.

De Russische en Amerikaansche ministers hadden reeds tractaten erlangd, doch daar deze zonder twijfel weinig meer dan de gewone bewoordingen bevatten, is die spoed niet te verwonderen.

De graaf van Elgin en baron Gros hadden, op den jongsten datum, van hunne zijde nog geene tractaten gesloten, maar ontvingen eene schriftelijke belofte, dat men aan hunne eischen zoude toegeven. Omtrent den aard dezer eischen was nog niets geloofwaardigs uitgelekt; doch, daar de onderhandelingen nog al snel schijnen af te loopen, gelooft men, dat de voorregten onder het nieuwe tractaat niet van dien uitgestrekten aard zullen wezen, als men over het algemeen verwacht had.

De kooplieden hechten weinig waarde aan eene vaste ambassade te Peking, daar deze slechts een waakzaam oog op Russische overtredingen zoude kunnen houden; maar wij gelooven, dat er op eene vrije vaart op Yang-Tsze is aangedrongen, en dat men dit voorregt, zoo noodzakelijk voor eene degelijke uitbreiding van onzen handel met dit rijk, verkregen heeft. Zonder zulk eene concessie zouden wij van dezen tweeden oorlog met China inderdaad weinig voordeel trekken, daar wij reeds in Canton, van trotsche overwinnaars eener groote en onhandelbare stad, een kleine hoop menschen geworden zijn, die door eene verwoede en vijandige bevolking omsingeld wordt. Onze positie in deze wateren is, in de laatste veertien dagen, dagelijks meer verontrustend en minder bevredigend geworden.

De handel in Canton is geheel gestaakt, en verscheidene firma's hebben hunne ondernemingen verplaatst.

Van Shanghae loopen de berigten tot den 27sten Junij. Zij luiden, dat de handel er over het algemeen gunstig is. De berigten uit het noorden hebben er een weldadigen invloed op den invoerhandel uitgeoefend en, daar de groote voorraad de houders had bewogen, om zich aan een verlaagden prijs te onderwerpen, was er veel in *Ruwe* en *Gebleekte Shirtings* omgegaan.

Gekleurde Katoenen werden goed verkocht.

Rijst was gedaald, uithoofde van verwachte aanvoeren uit het zuiden.

De zijde-markt verkeerde in een bijzonderen toestand; groote omzettingen zijn voor inlandsche rekening gedaan, waardoor de prijs van Tsatlee No. 3, van 315 tot 350 taels was gestegen. Deze speculatie kan men aan geene bijzondere oorzaak toeschrijven.

De wisselkoers staat op 5 s. $11^1/_2$ d. voor bankpapier, waarin alleen transacties hadden plaats gevonden.

De *Cossack* is met thee van Shanghae naar New-York vertrokken.

In Fuh Chan is de thee dalende. De Chinezen vragen 18 à 20 taels voor Oolong. Hier heerscht eenige vraag naar Shirtings, en zij wordt tot denzelfden prijs als elders verkocht.

Vracht voor *Thee* 5 p. s. naar Engeland.

In Amoy was de invoermarkt op den 30sten Junij levendig, prijzen ferm.

In Canton heeft de oudste zee-officier den toegang tot de rivieren voor Inlandsche vaartuigen laten blokkeren, en, daar de keizerlijke commissaris Hwang, die nu met het bestuur der provincie belast is, veinst, van de onderhandelingen in het noorden niets te weten, en de ontruiming der stad eischt, zijn de vooruitzigten voor den handel in Canton verre van schitterend.

In Hong-Kong was de koers 4.6¼ en 4.6½.

Wissel schaarsch.

Op Indië 215 à 216 R.

Alhier en in Macao liggen vele vrachtzoekende schepen, die hoegenaamd geen emplooi kunnen vinden.

Rijst. In Hong-Kong gunstiger, en prijzen beter

Bali	$ 2.— à 2.10	Siam	$ 1.80 á 1.85
Arracan	$ 1.50 à 1.60	Bengaalsche	$ 2.15 á 2.20

Gunstige werking van zwavel op den plantengroei.

In het tijdschrift „*La Belgique horticole*" van April 1857, vindt men een artikel over de gunstige werking van zwavel op den groei der planten. Wij achten het niet onbelangrijk, daaraan eenige bijzonderheden te ontleenen, opdat de zaak bij voorkomende gelegenheden ook door de kweekers hier te lande beproefd worde.

Het gebruik van zwavel tegen de ziekte van den wijnstok deed de aandacht vestigen op den invloed, dien deze zelfstandigheid op den plantengroei in het algemeen uitoefent. De heer *Payen* wierp bloem van zwavel op heesters, die min of meer ziekelijk waren en verkreeg zoo doende merkwaardige uitkomsten. Rhododendrons, die geel stonden, werden weder groen, en rozenstruiken, met de bekende witte stof overdekt, werden daarvan bevrijd. De heer Hardy zag diergelijke uitkomsten bij perzikboomen. De heer Marès zette de proefnemingen met goed gevolg voort.

Violen en andere planten, in afzonderlijke potten geplaatst en dagelijks begoten, werden in het midden van den zomer herhaaldelijk met zwavel overstrooid. Weldra stonden de planten zeer welig, terwijl de bladen eene donker groene kleur droegen, en de bloemen zich door hare levendige kleuren onderscheidden boven andere planten van dezelfde soort, die niet gezwaveld waren. Evenzoo gaven pompoenen, gedurende den zomer, tot vijfmalen met zwavel bestrooid, veel grooter vruchten dan gewoonlijk. Andere planten werden tijdens haren bloei gezwaveld en bragten daardoor veel meer zaadkorrels voort.

Met niet minder goed gevolg behandelde men aardappelen met zwavel. Drie malen werd een bed van 25 vierkante meters, met 47 aardappelen-planten, door middel van een blaaswerktuig, met zwavel bestrooid. In de drie keeren te zamen gebruikte men een kilogram zwavelbloem. De planten gaven 46 kilogram aardappelen. Een daarnaast liggend stuk grond van dezelfde oppervlakte, doch niet gezwaveld, leverde slechts 35 kilogram op. Daarenboven waren de knollen van de gezwavelde planten grooter en van eene uitmuntende hoedanigheid.

Nauwelijks zullen wij, aan het slot van dit artikel, opmerkzaam behoeven te maken op de groote hoeveelheid zwavel, die in Indië, althans op ons eiland Java, gevonden wordt.

Redactie.

BOEKBESCHOUWING.

„Men leest in de algemeene Konst- en letterbode van 29 Mei jl. No. 22, de ondervolgende Boekbeschouwing, die wij belangrijk genoeg en voor de wetenschap tevens dienstig achten, om onze lezers hierbij aan te bieden.

JAVAANSCHE OUDHEDEN.

Over inscriptiën van Java en Sumatra, voor het eerst ontcijferd door R. H. Th. Friederich. *Batavia* 1857. 99 *bladz.* 4°. *met* 3 *uitslaande platen.*

Onder bovenstaanden titel, zijn een honderdtal exemplaren afzonderlijk afgedrukt van eene allerbelangrijkste verhandeling, waarmede het verdienstelijk bestuurslid van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, de heer *Friederich*, het nieuw verschijnende deel der Verhandelingen van dat Genootschap heeft verrijkt. Eene gave, die met dank en vreugde begroet zal worden door allen, wien de beoefening van Java's oudheid-, taal- en geschiedkunde ter harte gaat, en die anders wel eens gevaar zouden loopen van oververzadiging of gestoorde spijsvertering, bij den overwegenden voorraad van visschen, ons in de laatste jaren in de *Verhandelingen* opgedischt. Wij willen, voor zooveel de ruimte in dit tijdschrift beschikbaar het gedoogt, een overzigt geven van den inhoud der nieuwe bijdrage, door den heer *Friederich* op het gebied der wetenschap gestort.

Voorwoord (waarom niet *Inleiding?*) blz. 1—7. Geschiedkundige werken heeft Indië niet geleverd; de *Radjatarangini*, die eene geschiedenis van Kasjmier heet te leveren, mist alles, wat haar op den naam van geschiedenis aanspraak kan geven; de koningslijsten in de Poeranas zijn alle met elkander in strijd; de kronieken der zuidelijke landschappen van Indië hebben slechts plaatselijk belang en zijn met mythen doorweven; de geschiedenis van Ceylon is slechts van belang voor enkele tijdperken van het Boeddhisme, en voor Java is nog schier geen enkel geschiedkundig feit vóór den tijd der Europeanen, op eene voor de critiek bevredigende wijze vastgesteld. Wat wij ter voorziening in deze behoefte van oude HSS. mogen verwachten, is nog geheel onbekend; maar met vertrouwen kunnen wij van de studie der opschriften op steen en metaal kostbare bijdragen te gemoet zien, gelijk die voor de Indische geschiedenis van het vaste land, uit soortgelijke oorkonden, in rijken voorraad verzameld werden. Wat tot nog toe voor de verklaring der opschriften op Java, of ook voor hunne bekendmaking geschied is, door Crawfurd, Raffles, Domis, van der Vlis en anderen, heeft voor de wetenschap niet veel vruchten geleverd. De afbeeldingen van opschriften zijn, met uitzondering van de door van der Vlis geleverde, niet naauwkeurig; de verklaringen, ook die van den sultan van Sumanap, en vooral die van den Soerakartaschen Raden, die door van der Vlis geraadpleegd werd, zijn bijna geheel onbruikbaar. Voor die taak moet men met de noodige kennis van het Sanskrit, van eenige Polynesische talen, vooral van het Javaansch, toegerust zijn, en zich in de Indische palaeographie genoegzaam te huis gevoelen. De heer *Friederich* heeft zich sedert eenige jaren met de opschriften van Java onvermoeid bezig gehouden, en van een groot aantal, die hem of van de oor-

spronkelijke monumenten zelven, of in min of meer getrouwe afteekeningen en afschriften, bekend waren geworden, de vertaling en verklaring beproefd. Van een en ander, ook met betrekking op de bouwstoffen, die Sumatra voor dit onderwerp aanbiedt, levert de verhandeling, waarover wij hier verslag geven, eene hoogst merkwaardige proeve.

In de eerste plaats blz. 7 — 17, een tiental kortere opschriften, door den predikant J. E. G. Brumund, den bekenden schrijver van de *Indiana*, in het Malangsche afgeschreven en aan den heer Friederich medegedeeld Zij zijn de namen van drie der vijf Dhjani-Boeddhas met die der Sakties van twee hunner, en de namen van vier dienaars of volgelingen van eenen der Dhjani-Boeddhisattwas. De behandeling der opschriften geeft den schrijver aanleiding tot een beknopt, maar zeer belangrijk overzigt van de geschiedenis van het Boeddhisme, naar aanleiding der nieuwste onderzoekingen en ontdekkingen; hij doet dit vooral met het oog op Java, en vermeldt de vier tijdperken, die voor de leer van Boeddha sedert hare stichting door hem worden aangenomen: 1. het oorspronkelijke, zuiver atheïstische Boeddhisme; 2. het theïstische Boeddhisme, met Adiboeddha als het hoogste wezen; 3 het tijdperk der Dhjani-Boeddhas en Dhjani-Bodhisattwas, volgens de Nepalezen door Adiboeddha geschapen, en overeenkomende met de 5 aardsche Boeddhas der zuidelijke Boeddhisten; tusschen de vijfde en twaalfde eeuw onzer jaartelling; en 4 het tijdperk der vermenging van het Boeddhisme van het 3e tijdperk, met een, reeds door Saktidienst verbasterd Sivaïsme, eene vermenging die, volgens Wilson, in Bengalen ontstaan, in Nepaul gevonden wordt en op Java bekend is. Vorm en karakter der Malangsche opschriften (op plaat I zijn zij alle in fraaije afbeeldingen medegedeeld), die tot dit tijdperk gebragt moeten worden, komen geheel overeen met die van de opschriften in Bengalen en omliggende landen uit de 12de en 13de eeuw. Op Java echter dagteekent de vereeniging of vermenging van het Boeddhisme met het Sivaïsme nog van veel vroegeren tijd, de bewijzen worden zoowel door beeldwerken als opschriften geleverd. Reeds in de 6e eeuw bestond het Boeddhisme vreedzaam nevens het Brahmanisme; in dien tijd was het Sanscrit de heerschende taal In de 9de eeuw had het Boeddhisme de bovenhand in een groot deel van Java; opschriften van dien tijd houden weinig Sanskrit in. Van de 13de, mogelijk wel reeds van de 12de eeuw, dagteekent eene nieuwe overmagt van het Sivaïsme (uit dien tijd zijn de Malangsche opschriften); sedert ging de kunst meer en meer terug, en haar laatste verval, even als dat van de godsdienst, behoort in de laatste eeuw vóór het Islamisme. Van Java begaven de Boeddhisten zich naar Bali, waar nog een klein aantal der inwoners, tusschen de overige Sivaïtische bevolking, aan de leer van Boeddha getrouw is gebleven.

Van blz. 18—75, pl. II en III, volgen de mededeeling, vertaling en verklaring van twee grootere opschriften in Kawi-karakter van Sumatra, naar aanleiding van uitmuntende, juiste afschriften, die tijdens de aanwezigheid van den Gouv. Gnl. Duymaer van Twist op Sumatra vervaardigd werden. Beiden zijn uit het oude rijk van Menangkarbau. Het eene (behandeld op blz. 18—30 pl. II) bevindt zich te Batoe-Beragong, op tien palen afstands van Pager-Rujong, de voormalige hoofdplaats van het rijk. Het was tot nog toe geheel onbekend. Het andere opschrift (pl. III blz. 31—75, 98 en 90) is, doch geheel onvoldoende, afgebeeld door S. Muller *(Bijdragen tot de taal-, land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië*, Deel IV Aflevering 1 en 2) en bevindt zich in genoemde hoofdplaats. Het eerste, van 5 regels, houdt eene aansporing in aan den vorst Aditjadharma tot het vereeren der goden; in het tweede, dat eenen tekst van 21 regels omvat, wordt de lof van denzelfden vorst verkondigd, en worden wenschen voor zijn heil uitgestort, omdat hij de goden vereert, de godsdienstige plegtigheden behoorlijk in acht neemt en de wet onderhoudt, terwijl hij de vijf pligten der Boeddhisten vervult en de zes middelen des heils betracht. Aan het slot wordt gezegd, dat het opschrift gesteld of geschreven is door Ampoe Bhoedarmadhvadja voor den jongen radja of troonopvolger in het jaar van Saka (Soko) 578 (= 656 van onze jaartelling); vorst Aditjadharma heet de eerste god des lands Yava, of de heer van het voorste Yava.

Na zijnen uitvoerigen commentarius laat de heer Fr., blz. 75—86, eenige *aanmerkingen* volgen, *betreffende de voorgaande inscriptiën*. 1e) Over den *tijd*, waartoe zij moeten gebragt worden. De eerste is de oudste; want het zijn daarin vooral de Brahmanische goden, die de vorst vereert; terwijl in de tweede Aditjadharma reeds geheel als Boeddhistisch vorst optreedt. In zijnen tijd bestond dus de vereeniging van Boeddhisme en Sivaïsme, maar niet lang te voren, of mogelijk onder zijne regering, kreeg Boeddhas leer voet op Sumatra, waar de Tsjinesche Boeddhist, Fa Hian, indien wij althans zijn berigt op Sumatra mogen toepassen, op het einde der 4de of in het begin der 5de eeuw onzer jaartelling, nog geene Boeddhisten had aangetroffen. 2e) *Het schrift en de taal.* De schriftsoort wijkt geheel af van alle, die op het vaste land van Indië in gebruik zijn geweest, maar kan het best vergeleken worden met die van Nerboedda en Kistna, ook met die der rotstempels, vooral met die eener Boeddhistische inscriptie van Keddah op Malakka. Voor het overige kan men vier schriftsoorten op de gedenkteekens van Java en Sumatra onderscheiden, die op verschillende tijden uit het vaste land zijn overgebragt. De taal mag zuiver Sanskrit genoemd worden, het Kawi heeft zich eerst later gevormd. 3e) De *naam Yava*. Deze is, zooals uit het tweede opschrift blijkt, die van Sumatra, bij Marco Polo in de 13de eeuw *Giava minore*, bij Ptolemaeus Jabadioe-eiland geheeten; het tegenwoordige Java is, volgens de zeer waarschijnlijke opvatting van Friederich, het Giava majore van Marco Polo, en onder den naam van de Sabadiben-eilanden bij Ptolemaeus aangeduid. 4e) *Vorstennaam en rijk van den vorst.* Het rijk van Aditjadharma schijnt geheel Sumatra omvat te hebben; de hoofdstad wordt in het opschrift genoemd, maar hare ligging is niet bekend. 5e) *Godsdienst.* Gedeeltelijk reeds behandeld in de aanmerkingen omtrent den tijd der opschriften. 6e) *Localiteiten.* Eene nadere opgaaf omtrent den tempel van Toempang, en de zich daarbij bevindende beelden, waarop de Malangsche opschriften voorkomen, en omtrent nog andere opschriften in de nabijheid der twee Sumatrasche. 7e) Aan het slot dezer aanmerkingen geeft de heer F. de schrijfwijze op, die bij voor de letters der opschriften, zoowel als voor Polynesische woorden heeft aangenomen. Eindelijk ontvangen wij nog (blz. 86—98) *Mededeelingen uit eenige andere inscriptiën van Java*, en wel drie Kawiteksten op koperen platen: eenen onvolledig, afkomstig van Jedoong in Soerabaija, en den schrijver slechts bekend uit eene, niet zeer juiste lithographie bij het Bataviaasch Genootschap berustende; hij is van het jaar van Saka 562 (= 640 van onze jaartelling). De tweede, afkomstig uit Lamongan in Soerabaija, op 6 koperen platen gegraveerd, die in het Museum van het Bat. Genootschap bewaard worden, dagteekent van het jaar van Saka 853 (op blzz 89 en 84 is bij vergissing 843 gedrukt) = n. C. 931, onder den Maharadja Bakehino, in wiens gebied eene stad (misschien wel de hoofdplaats?) Ivarahoe heet. Hij behelst voorschriften tot het waarnemen van plegtigheden en handelt over de regten en pligten van den vorst. Het geheel draagt de blijken van overwegenden Sivaïtischen invloed. De derde tekst, bij Raffles pl. 85 uitgegeven, is van het jaar van Saka 1216 (= n. C. 1294), onder den vorst Oettoenggadeva, den heer van geheel Yava-dvipa (het eiland Java), den kleinzoon van Narasinghamoertti; de hoofdplaats van het rijk heet Narasinghanagara. De overwegende invloed van Sivaïtische eeredienst is in dezen en in den eersten tekst niet zoo kenbaar; allen beginnen met eenen aanhef, die gewoonlijk het kenmerk is van Boeddhistische opschriften. Eindelijk behandelt de heer Fr. de korte opschriften op gouden plaatjes, die in eene aschkist van trachiet, op eene aanmerkelijke diepte, onder den waterstraal van eene fontein bij Djala-Toenda, Residentie Soerabaija, een 40tal jaren geleden door den heer Wardenaar gevonden waren, volgens het bij de fontein geplaatste jaartal 855 (= n. Chr 933), tot de eerste helft der 10 eeuw onzer jaartelling kunnen gebragt worden, en wederom van gemengde Boeddhistische en Sivaïtische eeredienst getuigen.

Bovenstaande opgaaf kan eenigzins een denkbeeld geven van den rijken inhoud van het door ons aangekondigde werk. Bijna geheel onbekend met de Indische en Polynesische talen, durven wij ons geen oordeel aanmatigen over de juistheid van de door den heer Fr. geleverde vertalingen; maar toch mogen wij verzekeren, dat zijne methode vertrouwen wekt, en zijne aanteekeningen getuigen van naauwgezet en voorzigtig onderzoek, van groote belezenheid en uitgebreide taalkennis, de vruchten van eene veeljarige studie.

(*Wordt vervolgd.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	NAAR
Julij 16	Nederlandsch	Zuid Beveland	Boers.	Batavia	15 Julij	Amsterdam
〃 —	〃	Agatha Maria.	van Zijp.	〃	14 〃	〃
〃 18	Ned. Ind.	Noorban	Said Alie.	〃	— 〃	Lampongs
〃 —	Engelsch.	Culphurnea	Westlake.	Singapore	29 Junij	Liverpool
〃 —	Deensch.	Margaretha.	Schade.	Hongkong	28 Mei	Rotterdam
〃 19	Amerikaansch.	Santiago	Eames.	Batavia	18 Julij	Boston
〃 —	Engelsch.	Guyon	Pringle.	Singapore	1 〃	Swan River
〃 20	Nederlandsch.	Atlas	Bakker.	Newport	26 Maart	Singapore
〃 —	Engelsch.	Lammermoor	Shewan.	Londen	20 April	Hongkong
〃 21	Russisch.	stoomkorvet Japaneze	J. Hull.	New-York	17 〃	Amoor Rivier
〃 —	〃	〃 Voeroda	De Stramenon.	Simonsbaai	7 Junij	Simonsbaai
〃 —	〃	〃 Plostuun	Mozkerdch.	〃	— 〃	〃
〃 —	〃	Scoresby	Clendin.	Sunderland	6 April	Hongkong
〃 —	〃	Succes	Conneros.	Bordeaux	14 〃	Singapore
〃 —	〃	Sea Witch	J. W. Roy.	Liverpool	10 〃	Shanghay
〃 14	Engelsch.	Omagh	Davidson.	Adelaide	26 Junij	Batavia
〃 20	Fransch.	Mauritius	Regnier.	Batavia	19 Julij	Melbourne
〃 21	Nederlandsch.	Phoenix	Johansen.	Cardiff	24 Maart	Singapore
〃 —	Hamburgsch.	Melior	Ad amz.	〃	12 April	Hongkong
〃 —	Nederlandsch.	Krimpen a/d Lek	Ouwehand.	〃	18 〃	Singapore
〃 —	Engelsch.	Laurence	Salmon.	Liverpool	30 Maart	〃
〃 22	〃	Earl of Wardwich	Valse.	Londen	12 April	〃
〃 —	Hamburgsch.	G. H. Wappaus	Petersen.	Singapore	4 Julij	Hongkong
〃 23	Engelsch.	Etherial	Jurmun.	Hongkong	11 Junij	Londen

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN
Julij 21	Nederlandsch	schip	Cornelia	G. de Vries	Kandanghauer	20 Junij	van Ommeren
〃 —	Ned. Indisch	bark	Almansoor	Alie Piekien	Pecalongan	3 〃	B. J. Jacobs.
〃 —	〃	brik	Eljezer	Said Aboebakar	Sumbawa	13 〃	〃
〃 —	〃	stooms.	Padang	B. J. Schipper	Borneo	18 〃	W. Cores de Vries
〃 22	Nederlandsch	schip	Wassenaar	A. Hofstee	Amsterdam	10 April	Schimmelpenninck
〃 —	〃	bark	Hendrik-Ido-Ambacht	L. Bijl	Rotterdam	17 〃	van Ommeren
〃 —	〃	〃	Maria Anna	J. T. Verschuur	〃	29 Maart	〃
〃 —	〃	〃	Konink. Ned. Yachtclub	F. L. Zack	Amsterdam	21 April	〃
〃 —	〃	brik	Johanna	A. J. Ouwehand	Rotterdam	5 〃	J. Cezard & Co.
〃 —	〃	bark	J. C. Schotel	J. P. van Beest Holle	Liverpool	24 Maart	Pandel & Stiehaus
〃 —	Ned. Indisch	〃	Oedjong Pandan	Oengsoe	Palembang	8 Julij	Buijs Jacobsen
〃 —	Engelsch	stooms.	Generaal Williams	McMillan	Singapore	18 〃	W. Cores de Vries
〃 23	Nederlandsch	bark	Johanna Chistina	J. R. de Boer	Macao	7 Junij	Landberg Bezoet
〃 —	〃	〃	Phoebus	C. F. Beck	Hongkong	4 〃	B. Koperamit & Co.
〃 —	Ned. Indisch	〃	Yocsserim	Said Aloewie	Riouw	14 Julij	Buijs Jacobsen
〃 —	Nederlandsch	〃	Ystroom	Jansen	Soerabaija		B. van Leeuwen
〃 —	〃	〃	Catharina Geertruida	E. E. Mos.	〃	18 Julij	Jacometti & Co.
〃 —	Ned. Indisch	〃	Aboel Hair	Sech Jacoip	Sumanap	15 〃	B. J. Jacobs.
〃 —	〃	〃	Amsterdam		Samarang		Buijs Jacobsen

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Julij 22	Nederlandsch.	bark	Bijenkorff	D. Vogelensang	Nederland.
〃 —	〃	〃	Cornelia	Jaski	〃
〃 —	Ned. Indisch	brik	Fathool Haer	Sech Oemar Drahim	Bima.
〃 —	Deensch	schip	Hindostan	H. Bendixen.	Manilla.
〃 —	Z. M.	stooms.	Ardjoeno	Kapt. Lt. t/z. J. A. R. v. Hasselt.	Soerabaija.
〃 23	Engelsch	bark	Bonnie Doon	W. Haijward	Sijdneij.
〃 —	Ned. Indisch	〃	Senglie	Tio Hongkim	Banjermassing.
〃 —	〃	stooms.	Padang	B. J. Schipper	Padang.
〃 —	〃	〃	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Samarang en Soerabaija
〃 —	Engelsch	brik	Deva	Thomas	Melbourne.
〃 24	Amerikaansch	schip	Hussar	H. W. Howland	Amerika.

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Gelderland*	D. Crap Hellingman		Haager & Schuurman.
〃	〃	Anna	Dieperinck qq	Tjilatjap	〃
〃	〃	Magdalena	J. Kooij	Samarang	〃
〃	schip	Kangdanghauer	W. Zeeit	Soerabaija	〃
〃	bark	Wilhelmina Catharina*	de Groot Stiffrij	Soerabaija	Maclaine Watson & Co.
〃	〃	Telegraph*	Rolufs		〃
〃	〃	Regina Maria	Ouwehand		〃
〃	〃	Johanna en Geertruida*	Flens		〃
〃	schip	Soerabaija	A. M. Swart	Nederland	Busing Schröder & Co.
〃	〃	Hollandia*	C. Wapp	〃	〃
〃	bark	Sophia Koningin der Nederlanden*	L. Klein	Soerabaija	Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Acadia*	G. Greefkes		〃
〃	〃	Hellevoetsluis	Vos		〃
〃	schip	Wassenaar	Hofstee		〃
〃	bark	Admiraal de Ruijter	B. Koster		E. Moormann & Co.
〃	〃	Maria Agnes	B. ten Brink		〃
〃	〃	Java's Welvaren*	Doornbos		Paine Stricker & Co.
〃	〃	Hercules	Deterding	Nederland	〃
〃	〃	Loopuit	J. Haring		Landberg Bezoet de Bie & Co.
〃	schip	Vriendschap*	T. Buijs		〃
〃	bark	Cornelia en Geertruida*	C. E. Hoeksma	Samarang	〃
〃	〃	Johanna Christina*	J. R. de Boer		〃
〃	〃	Catharina Wilhelmina*	G. H. Popken	Panaroekan	van Ommeren Rueb & Co.
〃	〃	Maria Anna	J. T. Verschuur	Samarang	〃
〃	〃	Hendrik-Ido-Ambacht*	L. Bijl		〃
〃	〃	Konink. Ned. Yachtclub	F. L. Zack		〃
〃	schip	Cornelia*	G. de Vries	Rotterdam	〃
〃	bark	Wilhelmina Lucia*	Poolman	Soerabaija.	B. Koperamit & Co.
〃	〃	Jeannette*	T. Visser		〃
〃	schip	Stad Dokkum	N. van der Werff	Nederland	〃
〃	〃	Bernard Hertog van Saxe Weimar	P. H. Hazewinkel	Nederland.	Dümmler & Co.
〃	〃	Cornelia Matilda	Snoeij	Nederland	J. Cezard & Co.
Nederl. Ind	brik	Henriette*	Robinson	Soerabaija	Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Elmachboelie*	Hadjie Sedik	Samarang	Buijs Jacobsen & Co.
〃	bark	Bintang Oetara*	Meijer		〃
〃	brik	Arachmanie*	Moh. Seman	Soerabaija	〃
〃	bark	Aladanie*	Goestie Tassim		〃
〃	〃	Srie Palembang*	Tjia Tjangbin	Palembang via Muntok	〃
〃	〃	Falkul Seroer*	Sech Abdulla Osman		〃
〃	〃	Arief Banjermaas*	Moh. Saleh		〃
〃	〃	Oedjong Pandan*	Kang Oendjoe		〃
〃	〃	Yoesserim*	Said Aloewie		〃
〃	brik	Jeannette Maria*	S. van Hulsteijn	Macasser	T. Crone
〃	bark	Fathal Madjiet*	Sech Djabim	Soerabaija	B. J. Jacobs.
〃	〃	Ana Serie*	Sech Abdul SoeE	Soerabaija	〃
〃	brik	Salim*	Said bin Achm. Segaf	Samarang	〃
〃	schoener	Fathool Hair*	Said Molahaila		〃
〃	bark	Alnoer*	Sech Awab Said	Samarang	〃
〃	brik	Eljezer*	Said Aboebakar		〃
〃	bark	Almansoor*	Osman bin Alie Takier	Cheribon	〃
〃	〃	Java*	J. Worthington		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Marianne Antoinette*	J. Winter	Samarang	B. Kopersmit & Co.
Engelsch.	〃	Hindostan*	Le Boeuf	China	Maclaine Watson & Co.
〃	〃	Northumbrian*	Smith		〃
〃	〃	Waverly*	Ross		The Borneo Company Limited
〃	〃	Crouch Brothers*	G. Crouch		Morgan Melbourn & Co.
〃	〃	Amherst*	Darby	Australie	〃
〃	schip	Thames*	Luckey		Hunter Houghton & Co.
〃	bark	Anna Forster*	Clarke		〃
〃	〃	Omagh*	Davidson		〃
〃	〃	Diana*	H. Gurner	Singapore	Busing Schröder & Co.
Zweedsch	schip	Constance*	Södelberg	Holland	Busing Schröder & Co.
Fransch	〃	Louis Cezard*	Thomas		J. Cezard & Co.
〃	〃	Ville de Paris*	Marillet		C. Bahre & G. Kinder.
Amerikaansch	〃	S. H. Talbot*	Burgers		Maclaine Watson & Co.
〃	〃	Thatcher Magoun*	Bexter		〃
〃	〃	Telegraph*	Giles		Hunter Houghton & Co.
Deensch	〃	Aalborg*	Tolkmann	Falmouth	Metzendorff Wilmans & Co.
〃	bark	Helvetien*	Bruhn		〃
Hamburg	schip	Marij Ross*	Meijer	China	〃

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Soerabaija.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij 9	N. I.	stooms.	Palembang	Roseboom	Batavia.
〃 —	〃	brik	Atiatool Rachman	Bafadal	〃
〃 —	Ned.	bark	Cornelis Anthonie	D. R. Kleve	〃
〃 —	Fr.	schip	Maria Gabrielle	E. Roger	〃
〃 10	N. I.	schoen.	Sara Tengavoong	Tatheer	Grissee.
〃 11	〃	stooms.	Makassar.	Schmidt.	Batavia.
〃 —	〃	bark	Fathul Joesoer	Baoeseer	Bima.
〃 —	〃	〃	IJdroesie	Alie Bafagie	Nieuw Guinea.
〃 12	Ned.	〃	Stad Assen	Haverbult	Batavia.

Vertrokken schepen van *Soerabaija.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.
Julij 1	N. I.	schoen.	Bella	Juno
〃 2	〃	bark	Falhool Manan	Bagreba
〃 —	〃	brik	Marzoek	Bagawie
〃 —	〃	schip	Fathal Moebarak	Hoesin Assegai
〃 —	Ned.	bark	Wilhelmine Calharina.	de Groot Stiffrij.

In lading liggende schepen *te Soerabaija.*

VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Ned. Ind	Sara Eleonora	Schuijmer		Schimmelpenninck & Co.
Nederlandsch	Johanna Catharina	W. Sesinkclee	Moluccos	Gezagvoerder.
Engelsch	Lismoyne	Dempster	China	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsch	Doggersbank	P. J. Kerkhoven		Schimmelpenninck & Co.
Oldenburgsch	Fanny Kirchner	R. Block	Batavia	van Eck & Co.
Hamburgsch	Horatio	A. Holm	〃	P. Kervel & Co.
Nederlandsch	Schoonverbond	Borchers		Schimmelpenninck & Co.
Ned. Ind	Fathool Manan	S. A. b. A. Bargebeh	Sumbawa	Gezagvoerder.
Nederlandsch	Krimpenewaard	Speenhoff	Nederland	Fraser Eaton & Co
〃	Schelde	van Reede	〃	〃
〃	Cornelia	Wit	〃	Schimmelpenninck & Co
〃	Colombine	Malbranc	Banjermassing	〃
Engelsch	Statesman	Barnett		Fraser Eaton & Co
Fransch	Maria Gabrielle	E. Roger		〃
Nederlandsch	Cornelis Anthonie	D. R. Kleve.	Nederland	Schimmelpenninck & Co
〃	Stad Assen	H. J. Haverbult	〃	〃

TWEEDE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
Van Zaturdag, 24 Julij 1858, No. 59.

MARKTPRIJZEN
te Batavia den 24sten Julij 1858.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANMERKINGEN.
Arak	42.—	45.—	Afgedaan.
Cassia, Vera	11.—	13.—	
Cochenille	2.50	......	
Klapper olie	......	......	
Gom Elastiek	......	30.—	
„ Benzoin	......	......	
„ Dammar ......₩ pic.	26.—	27.—	
Gutta Percha	......	......	Zeer weinig voorraad.
Rotting, Banjermassing	8.—	9.—	Voorr. vermindert.
„ Padang	......	6.—	
Indigo No. 1	50.—	......	Afgedaan.
Huiden, Koe	300.—	......	Met weinig vraag.
„ Buffel	225.—	250.—	Verkoop langzaam.
Kruidnagelen	34.—	......	Nominaal.
Koffij, Java	......	......	Zonder voorraad.
„ Padang	......	......	Geringe voorraad.
Notenmuscaat No. 1	70.—	80.—	Weinig voorraad.
Peper, zwarte	......	22.—	Afgedaan.
„ witte	......	38.—	Afgedaan.
Sapanhout, Manilla in Entrep.	6.—	......	Met voorraad.
„ Java	4.—	......	Moeijelijk te plaatsen.
Suiker No. 16	......	16.—	40,000 pic. worden door het Gouv. 15 Sept. in veiling gebragt.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	160.—	......	
„ Witte Batavia 1e kwalit.	130.—	140.—	Afgedaan.
„ „ „ 2e „	110.—	125.—	Weinig vraag.
„ Carga	95.—	100.—	Niet veel in vraag.

Vrachten.

...ven door het aantal vrije vreemde schepen zeer gedrukt. *A. R. Falck* ...en tot *f* 80, — ₩ last voor koffij te Padang voor Holland. *Nieuw Lekkerland* door de N. H. M. bevracht tot *f* 85, — voor Suiker op de kust te ...en en Koffij te Padang voor Holland. *Mary Ross* (Hamb.) 25 $ cents voor ... naar China hier te laden. *S. H. Talbot.* (Am.) 27 $ cents voor Rijst te laden voor Manila. *Horatio* (Hamb.) laadt te Soerabaija Rijst voor ...kong @ 30 $ cents en 35 $ cents naar Amoy. *Aalborg* (Deensch) laadt ... rekening van bevrachters naar het Eng. kanaal voor orders. *Louis Cézard* ...) laadt voor eigen rekening Rijst naar Manila. *Bonnie Doon* en *Amherst* ...) laden voor Sydney. *Colombine* (Holl.) werdt voor eene reis naar Ban...massing opgenomen. *Texas* (Am.) laadt voor Manila. *Diana* (Eng.) gaat door ... Singapore en de *Deva* (Eng.) naar Melbourne en Sydney zonder eenige ... van hier. De *Jeannette* (Holl.) is in reparatie. *Hussar* (Am.) laadt hier ... New-York voor eigen rekening. *Hollandia*, werd door de N. H. Maatschappij opgenomen @ *f* 75,— voor Suiker te Passaroeang en Huiden te ...baija en op te vullen met Thee alhier @ *f* 85,—. *Wilhelmina Lucia*, ... en *Regina Maria* zijn door het Gouvernement opgenomen voor de ex...ie naar Djambie @ *f* 200,— daags.

...'s *Welvaren* (Holl.) *Statesman* (Eng.) zijn te koop. De navolgende alhier ... op de kust liggende schepen zijn alsnog vracht zoekende, als: de *Gelderland*, ...*erbank*, *Schoon Verbond*, *Admiraal de Ruijter*, *Catharina Wilhelmina*, *Catharina* & *Geertruida*, *Johanna* & *Geertruida*, *Cornelia* & *Geertruida*, *Johanna Chris*..., *Phoebus*, (Holl.) *Northumbrian*, *Anne Forster*, *Crouch Brothers*, *Omagh*, ...*ley*, *Lady Agnes Duff*, (Eng). *Asterion*, *J. B. Lancaster*, *Telegraph*, *Philo*..., *Revenue*, *Thatcher Magoun*, (Am.) *Ville de Paris*, *Marie Gabrielle* (Fr.) ...e (Brem.) *Fanny Kirchner* (Oldenb.) en *Helvetia* (Deen.)

De Mail van den 9den Junij kwam den 18den dezer alhier aan.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 13 *tot en met den* 19 *Julij* 1858.

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. schip *Vriendschap*, gez. Buijs, agt. Landberg Bezoet de Bie en co.

...0 keld. genever, 40 md. champagne, 200 vs. boter, 100 do. verfwaren, 30 ...keld. lijnolie, 360 kazen, 50 vs. boter, 200 hammen, 1 kt. snuif, 150 led. leggers, 2 kn. wijn. *Agenten.*
... vs. zilv. specie, 100. do. kop. do. *N. H. M.*
... keld. genever. *Schimmelpenninck en co.*
... vs. boter. *Cassalette en co.*
... vs. boter. *Order.*
... kn. .... *C. Bahre en G. Kinder.*
... kn. meubelen. *Gevers.*
... kn. manufact. *Andreas en co.*
... en 20/2 led. leggers. *van Ommeren Rueb en co.*
... kn. diversen, 1 do. lampen kappen, 3 do. glaswerk, 2 do. schilderijen, 10 do. glazen pannen, 2 do. kramerijen, 1 do. band en koord. *H. Feltkamp.*

Van Melbourne per Ned. schip *Maria Agnes*, gez. ten Brink, agt. E. Moormann en co.

... zak souvereigns. *Agenten.*

Van San Francisco per Deen. schip *Helvetien*, gez. Bouten, agt. Metzendorff Wilmans en co.

... stav. ijzer. *Agenten.*

Van Bima per N. I. bark *Fathul Hair*, gez. Sech Oemar Drahim.

... paarden, 40 pic. was, 29 do. koffij, 5 do. kadranghout. *Gezagvoerder.*

Van Singapore per Eng. bark *Bonnie Doon*, gez. Waller, agt. Morgan Melbourn en co.

... ankers, 2326 zakk. suiker, 300 kn. sago, 225 zakk. zw. peper, 105 do. witte ..., 9 kn. notenmuskaat, 1 do. foelie, 16 do. kleederen, 2300 boss. rotting. *Lading voor Sijdneij.*

Van Samarang per Ned. bark *Jeannette*, gez. Visser, agt. B. Kopersmit en co.

... vn. boonen, 5 do. brood, 3 ank. bier, 3 do. zuurkool, 2 vs. meel. *Lading voor Nederland.*
... ps. balken. *Agenten.*

Van de Lampongs per praauw Maijang, gez. Mail.

... pic. gomelastiek, 1 do. koffij, 1 do. dammer, 65 boss. rotting. *Gezagvoerder.*

Van de Moluccos en Sumbawa per N. I. bark *Clipper*, gez. Eschauzier, agt. ....

... paarden, 1 kt. rood katoen, 2 do. gewigten, 4 do. kapmessen, 4 do. kruid, 1 do. opium. *Order.*

Van Koetei per N. I. bark *Aladanie*, gez. Goestie Tassim.

...00 boss. rotting. *Hadjie Mohomat.*
... pic. gutta percha. *Gezagvoerder.*

Van Melbourne per Ned. schip *Johanna Geertruida*, gez. Flens, agt. Maclaine Watson en co.

...0 souvereigns. *Agenten.*

Van Banjermassing per praauw Toop, gez. Taip.

...200 ps. kadj. matten. *Gezagvoerder.*
...770 ps. kadj. matten. *Hadjie Hassan.*

Van Banka per N. I. bark *Fathal Madjiet*, gez. Sech Said bin Awab Djakim.

...16/100 pic. tin. *Gouvernement.*
...75 ₩ was. *Order.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Anna*, gez. Dieperinck, agt. Haager en Schuurman.

... vs. specie, 100 do. kop. munt, 625 coll. gouv. goederen, 7 do. boekwerk, ... do. katoen. *N. H. M.*
... coll. en 2 md. .... 5 kn. meubelen, 100 vs. boter. ....
... kn. manufact., 265 vs. spijkers, 13 coll. ijzer, 100 vs. boter. *Agenten.*
... kn. spiegels. *Pandel en Stiehaus.*
... kn. en 1 vt. .... *E. Moormann en co.*
... kn. manufact. *Tolson Hunt en co.*
1 vt. gouden specie. *Beth.*
... coll. medicijnen enz. *Specht Grijp*
... kn. manufact. *C. Bahre en G. Kinder.*
... coll. diversen. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
... kt. zilverwerk. *Tiedeman en van Kerchem.*
1 kt. zilverwerk. *H. M. van Dorp.*

Van Singapore per Eng. bark *Deva*, gez. Thomas, agt. Hunter Houghton en co.

... zakk. suiker, 43 peper, 1102 kn. sago, 100 do. thee, 21 do. notenmuskaat, 60 do. kruidnagelen, 235 coll. koopmanschapp. *Lading voor Melbourne.*

Van Padang per N. I. bark *Salim*, gez. Said Hamit bin Achmat Segaf.

... cod. kapmessen, 6 kn. wijn. *Order.*
... pic. koffij. *Dümmler en co.*
... pic. koffij. *van der Meulen en co.*
... vn. spijkers, 10 kn. beschuit, 3 vn. verf. *Abeelen Dennison en co.*
f 1135 recepis. *Tambia Hoesin.*
110 pic. benzoin, 180 do. zw. peper, 20 do. cassia, 1 kt. bladeren. *Voor Samarang.*

Van Nederland per Ned. bark *Catharina Wilhelmina*, gez. Popken, agt. van Ommeren Rueb en co.

125 vn. wijn, 40 kn. champagne. *J. Cezard en co.*
60/4 ank. groentens, 12 keld. zuren, 6 ks. gedr. vruchten. *Order.*
8 kn. manufact. *Agenten.*
22 kn. provisien, 15 ps. vleesch. *S. B. van Kleeff en co.*
100 vs. boter, 50 ks. kaas. *L. Platon.*
150 vs. zeep, 2 kn. ijzerwerk. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
100 ks. hammen, 106 ks. kaas, 50 keld. genever. ....

Van de Lampongs per praauw Tjemplongs, gez. Pa Dorman.

133 pic. dammer, 217 do. gomelastiek, 128 do. koffij. div. *Personen.*

Van Nederland per Ned. bark *Magdalena*, gez. Kooij, agt. Haager en Schuurman.

100 vs. kop. munt, 20 do. zilv. do, 279 coll. gouv. goederen, 417 do. manufact. *N. H. M.*
2 kn. manufact., 110 do. kaas, 250 vs. boter, 20 kn. provisien. *Order.*
2 coll. machinerien, 1 kt. klinknagels, 1 doosje gemuntgoud. *Tiedeman en van Kerchem.*
1 rijtuig, 1 kt. fluweel, 20 fl. olie, 20 vn. soda, 1 do. do. asch, 1 kt. parfumerien, 1 bl. kurken, 4 vn. aardewerk, 2 kn. diversen, 1 do. boeken, 10 vs. talk, 1 kt. medicijnen, 35 vn. koolteer. *B. Kopersmit en co.*
30 bn. garen. *B. van Leeuwen en co.*
28 coll. meubelen. *Pandel en Stiehaus.*
45 kn. wijn. *John Pryce en co.*
10 kn. manufact. *Dümmler en co.*
34 kn. likeur, 125 vs. boter, 2 kn. kwasten, 100 hammen, 20 kn. wijn, 20 coll. zwavel zuur. *Schimmelpenninck en co.*
12/m. steenen, 2 kt. gemuntgoud, 12 dommekrachten, 1 aambeeld, 25 vs. spijkers. *Agenten.*
1 kt. kramerijen. *Gebr. Roselje en co.*
100 hammen, 80 vs. boter, 110 ks. kaas, 2 vn. haring, 4 kn. ansjovisch. *Gezagvoerder.*

Voor Samarang.

500 keld. genever, 37 coll. provisien en glaswerk, 15 hammen, 100 coll. manufact., 9 kn. do. 13 coll. provisien.

Van Samarang per N. I. bark *Marianne Antoinette*, gez. Winter, agt. B. Kopersmit en co.

733 ps. balken, 56 ps. doodkistplanken. *Agenten.*

Van Samarang per N. I. stoomb. *Banda*, gez. Bosch, agt. W. Cores de Vries.

25 ks. theelood, 9 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Uitvoer.

Naar Japan per Ned. schip *Cadsandria*, gez. Gerlach, agt. Dümmler en co.

15 ks. medicijnen, 22 do. likeur. *Vlaming Kiebert.*
$520^{06}/_{100}$ pic. sapanhout. uit entrep. *Maclaine Watson en co.*
42 kn. lederwerk, 6 kruik kwik, 236 ps. caliatourhout, 18 kn. laken en cachimieren, 5 do. grein, 2 do. trijp, 2 do. harnings, 2 do. armozijn, 63 ps. oliphtanden, 22 kn. taffechelassen, 11 do. boekwerk, 30 do. chitzen, 59 coll. glas en aardewerk, 4 kn. porcelein, 66 coll. diversen, 28 do. milit. goederen enz. *Gouvernement.*
3 bn. gedr. katoen, 3 kn. manufact., 1 bl. dekens uit entrep. *E. Moormann en co.*
12 kn. madapoll., 7 kn. gedr. katoen, 6 do. rood do, 3 bn. gedr. do, 25 kn. kaarsen, 3 do. bascules, 1 do. gewigten, 1 do. glaswerk, 3 do. fluweel, 100 md. min. water, 1/2 pic. rotting, 30 ks. sla olie, 1 do. marm. bladen. uit entrep. *Dümmler en co.*

Naar Billiton per N. I. schoener *Chieftain*, gez. Brodie, agt. Reijnst en Vinju.

375 pic. rijst, 15 ₩ spijkers, 10 pic. olie, 3 paarden, 24 schoppen, 1 riem papier, 1 keld. genever, 1 kt. ijzerwerk. uit entrep. *Agenten.*

Naar Palembang en Muntok per N. I. bark *Mabroek*, gez. Said Aloewie Madehic.

1 vt. bier, 3 do. niela. *John Pryce en co.*
2 kn. chitzen. *Sech Abd. bin Achm. Bahasoan.*
1 kt. sarongs. *Said Oemar bin Machin.*
1 kt. chitzen. *Sech Said bin Alie.*

Naar Samarang per N. I, bark *Ellen*, gez. Wentholt, agt. B. Kopersmit en co.

110 bn. drills, 199 kn. madapoll. *N. H. M.*
5 kn. kains, 1 do. slendangs, 1 do. jaconets, 5 do. cotonetten, 1 do. halflaken, 10 vn. meel. *E. Moormann en co.*
10 pic. tin, 60 zakk. meel. *Plump en co.*
20 bn. zakken, 50 pakk. goenie garen. *J. Arathoon.*
5 kn. gedr. doeken, 3 do. tjindies. *Pitcairn Syme en co.*

Naar Samarang per N. I. bark *Djadul Karim*, gez. Abd. Rachman Sedik.

165 pic. ijzer, 66 kn. blik, 10 do. Man. sigaren, 1 vt. glaswerk, 8 kn. paijongs, 13 do. soija, 1000 ps. bezems, 35 doz. cognac. *Gaspers en co.*
1 kt. .... 6/m. sigaren, 2/m. percussions, 2 kn. gordijngoed enz., 23 keld. lijnolie, 1 kt. verfwaren, 1 vt. krijt, 12 do. boter, 1 kt. chocolaad, 2 geweren, 1 kt. Amerik. klokken, 5 do. wijn, 8 vn. bier, 6 kn. do, 5 do. champagne, 10 do. rhijnwijn, 1 do. portwijn, 3 do. likeur, 5 vs. haring, 1 kt. kazen, 1 kt. gember, 1 do. amandelen, 1 do. vruchten op water, 1 do. hoeden. *Cassalette en co.*
4 kn. rood katoen, 1 do. wit do, 31 bn. drills, 5 kn. grein en doeken. 1 do. kain pandj. *Lim Boen.*
1 kt. zijden stoffen, 4 do. wit katoen. *Sech Moh. Basandit.*
3 roll. touw, 1 kt. zeep. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
216 tobb. staal, 2 kn. sattein, 1 do. cotonetten, 2 do. kains, 4 do. gedr. katoen, 1 do. fluweel. *E. Moormann en co.*
16 kn. lijnwaden, 12 kn. koopmanschapp. *Tjie Yoekie.*
1 kt. diversen, 1 do. regaal. *Haager en Schuurman.*
1 kt. doeken. *Gezagvoerder.*
2 kn. manufact., 100 do. wijn, 33 pic. ijzer. uit entrep. *Busing Schröder en co.*
2 tonn. verf olie, 9 kn. wit katoen. *Lim Seng.*
2 kn. spiegels, 1 do. lijsten, 2 stoelen, 1 kt. lampen, 1 do. glaswerk, 1 pers, 7 kn. meubelen, 2 do. schilderijen, 1 do. spiegels, 1 tafel. *Gebr. Roselje en co.*
30 vn. koolteer, 15 pic. touw, 50/m. sigaren, 1000 ₩ lood, 1 kt. ijzerwerk. *Plump en co.*
12 vn. azijn. *Buijs Jacobsen en co.*
5 kn. chitzen, 1 do. rood katoen, 800 do. zeep, 250 pic. dammer. *Lim Djie.*
6 kn. spiegels, 4 do. porcelein, 2 do. glaswerk. *T. Crone*
200 pic. dammer. *Said Aloewie Atas.*
15 bn. drills, 3 do. ongebl. katoen, 15 kn. wit do, 2 do. rood. do, 2 do. gaas, 12 do. doeken, 2 do. cambrics, 4 do. slendangs, 30 pic. zw. peper, 29 do. chitzen, 8 do. kain pandj. *Tan Hoat*

Naar Melbourne per Fr. schip *Mauritius*, gez. Regnier, agt. C. Bahre en G. Kinder.

75 pic. rotting. *Agenten.*
550 pic. djagongs, 20 do. notenmuskaat. *Hunter Houghton en co.*
447 pic. mais. *Dümmler en co.*
2875 zakk. koffij, 740 do. suiker, 1444 pakk. touwwerk. uit entrep. *J. Cezard en co.*

Naar Soerabaija per N. I. bark *Gana Salim*, gez. Sech Abd. Rachman Bakir.

19 kn. bat. slendangs, 1 bl. vlaggedoek. *Arathoon.*
20 pakk. bezems. *von Riet en ter Gouw.*
40 kn. soija. *Joseph.*
208 led. kelders. *Metzendorff Wilmans en co.*

Naar Nederland via Pecalongan per Ned. schip *Nieuw Lekkerland*, gez. Hoffman, agt. de Weerdt Ruijl en co.

1 kt. kop. geld, 1 pak boeken, 1 koperen bodem, 2 bladen koper, 1 kt. zeildoek. *van Ommeren Rueb en co.*
1 kt. lampen. *O. I. M. v. Adm. en L.*
1 kt. fluweel, 1 do. geleijen. *B. van Leeuwen en co.*

Naar Boston per Amerik. schip *Santiago*, gez. Eames, agt. Paine Stricker en co.

2526 pic. gambier, 123 do. rotting. *Aan boord gebleven lading.*
2234 pic. rotting, 16 do. notenmuskaat, 2/2 legg. rum. *Agenten.*

Naar Sandelwood per N. I. bark *Sumatra*, gez. Moeso.

f 2400 zilv. specie. *Bond qq.*

Naar Palembang, Borno's Westkust en Banka per N. I. bark *l'Union*, gez. Ficquelmont.

Voor Palembang.

111 kn. en 164 vn. kop. munt, 63 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
2 kn. provisien, 1 do. diversen, 1 do. wijn, 1 keld. genever, 1 doz. madera, 1 do. portwijn, 1 do. azijn, 1 kt. modewaren, 1 vt. bier, 1/2 pic. koffij, 8 coll. meubelen, 2 fl. bessen genever, 2 do. vruchten op water. *van Riet en ter Gouw.*

Voor Pontianak.

204 vn. kop. munt, 38 kn. do, 11 vn. bier. *Gouvernement.*

Voor Banka.

110 vn. bier, 9 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Voor Muntok.

12 kanonnen, 216 coll. artill. goederen. *Gouvernement.*

Aan en Uitvoer te Samarang *van den* 10 *Junij tot en met den* 15 *Julij* 1858.

Aanvoer.

Van Nederland over Batavia, per Ned. bard *Colombine*, gez. C. A. Malbranc. Lading van Nederland.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 12 Junij 1858, N°. 47.

Van Nederland over Batavia, per Ned. bark *IJstroom*, gez. A. Hansen.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 16 Junij 1858, N°. 48.

Van Batavia, per Ned. Ind. bark *Ellen*, gez. F. A. P. Wentholt.

874 kn. cognac, (uit entrep.) *Wermuth & Co.*

Van Nederland over Batavia, per Ned. bark *Elizabeth Anthonia*. gez. J. Jansen. Lading van Nederland.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 14 Julij 1858, N°. 56.

Van Nederland over Batavia, per Ned. bark *Stad Utrecht*, gez. F. P. J. Jaskie. Lading van Nederland.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 17 Julij 1858, N°. 57.

Van Bandjermassing per Ned. Ind. bark *Borneo*, gez. Ghoe Banhok.

6 pic. gutta percha, 31580 boss. bindrotting, 1521 do. rijst, 23890 gantang padie, 17 pic. zw. vogelnestjes, 746 kod. rottinghoeden en do. matten, *Gezagv.*

Van Soerabaija per Ned. bark *Krimpenerwaard*, gez. J. Speenhoff.

10 kn. manufacturen. 54 coll. ijzer- en glaswerk, *MacNeill & co.*
65 kn. roode wijn, *van Maanen & co.*
1 kt, diverse, *J. C. C. Schalk.*
3000 ₩ steenkolen, *Order.*

Van Sumbawa per Ned. Ind. bark *Almansoor*, gez. Said Mohamat bin Alie Segaf.

280 paarden, *Order.*

Van Indramaijoe per Ned. bark *Kaap Hoorn*, gez. L. J. Dik.

5487 pic. rijst, *Order.*

Van Riouw per Ned. Ind. bark *Joen Goan*, gez. Liom Tiau Kie.

423 pic. gambier, 5 kod. ambolohout, 48 pic. salpeter en 11 st. balken, *Order.*

Uitvoer.

Naar Soerabaija per Ned. bark *Catharina Geertruida*, gez, E. E. Mos.

13 ps. balken, *Dorrepaal & co.*
3 kn. militaire goederen, *Gouvernement.*
25 vn. spek, *Andreas Schallig & co.*
15 kn. tjintjauw en 5 do. turksch katoen, (uit het entrep.) *MacNeill & co.*

Naar Nederland via Indramaijoe, per Ned. bark *Kaap Hoorn*, gez. L. J. Dik.

2850 ps. buffel- en koehuiden, 150 pic. bindrotting en 2440 ps. goeniezakken, *Dorrepaal & co.*

Naar Riouw, per Ned. Ind. bark *Tjen Goan*, gez. Sie Ik Kiem.

2257 pic. rijst, 10 cod. java tabak, 9 pic. staartpeper, *f* 5700 rec. en 1200 zilveren rijksdaalders, *Gezagvoerder.*

Naar Singapore per Eng. bark *Aliance*, gez. Said Achmat bin Abdul Rachman Asegaf.

1444 pic. rijst, 484 bindrotting, 206 ps. schapen, 90 cod. java zijden plangies, 1 kt. koperwerk, 1200 zilveren guldens. *Diverse personen.*

Naar China, per Ned. Ind, bark *Nawan Eljoeroer*, gez. J. C. Monteiro.

2852 pic. rijst, 279 do. bindrotting, 10 ps. europ. laken, 22 do. do. chitzen, 65/100 vogelnestjes, 20 ks. zeep en 9 pic. lange peper, *Diverse personen.*

Naar Nederland via Soerabaija, per Ned. bark *Stad Assen*. gez. H. J. Haverbult. Lading voor Nederland.

2500 pic. gouvernements koffij, *N. H. M.*

Lading voor Soerabaija.

12 kn. kains. (uit entrep.) *B. Kopersmit & co.*

Naar China, per Hamb. schip *Henrich*, gez. C. Spieler.

45 pic. cubeben en 2 do. koffij, *Wermuth & co.*
1 kt. laken, (uit het entrep.) *C. Damnitz.*
2936 pic. rijst, 146 do. bindrotting, 28320 ps. zilveren munt, *Diverse Chinezen.*

Naar Nederland, per Ned. bark *Zuid Beveland*, gez. H. C. A. Boers.

5117 pic. gouv. koffij, 679 do. do. suiker, 50 do. bindrott. 58 kn. indigo, 4 do. cochin. *N. H. M.*

Naar Nederland via Batavia, per Ned. bark *Jannette*, gez. T. Visser, Lading voor Batavia,

1440 stuks balken, *B. Kopersmit & co.*

Naar Soerabaija per Ned. bark *Stad Utrecht*, gez. F. P. J. Jaski.

1 baal laken, *van den Broek en Veeckens.*

Naar Batavia per Ned. Ind. bark *Marianna Anthoinetta*. gez. Winter.

733 ps. balken en 56 do. doodkistplanken *B. Kosimt & co.*

Aan- en Uitvoer te Soerabaija *van den* 19 *Junij tot en met den* 13 *Julij* 1858.

Aanvoer.

Van Banjermassing per Ned. Ind. bark *Zein*, gez. Sech Hoesin Badjardana.

2594 st. maloeka matten, 2140 do. planken, $77^{2}/_{100}$ pic. was, *Gezagvoerder.*

Van Nederland en Samarang, per Ned. bark *Schelde*, gez. H. A. W. van Reede.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 2 Junij 1858, No. 44.

Van Nederland en Batavia, per Ned. schip *Nederwaard*, gez. Kwakkelstein.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 16 Junij 1858, N°. 48.

Van Nederland en Samarang per Ned. schip *IJstroom*, gez. Hansen.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 16 Junij 1858. 48.

Van Riouw en Singapore, per Ned. Ind. bark *Hing Goan.*

$657^{10}/_{100}$ pic. gambier. 1650 pakk. chin. porc. waren, 485 stellen do. aardewerk, 2 kn. do. zijden stoffen, 68 do. thee en kleinigheden, 7 gouddraad, *diverse Chinezen.*

Van Engeland en Batavia, per Ned. schip *Schoonverbond*, gez. D. D. Borchers.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 23 Junij 1858, N°. 50.

Van Batavia en Samarang, per Ned. schip *Catharina Geertruida*, gez. Mos.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 12 Junij 1858, N°. 47.

Van Batavia per Ned. schip *Prins Hendrik*, gez. W. P. de Jong.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 26 Junij N°. 51.

Van Batavia per Ned. Ind. stoomb. *Banda*, gez. Bosch.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 12 Junij N°. 47.

Van Batavia per Ned. schip *Wilhelmina Catharina*, gez. de Groot Stiffrij.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 26 Junij 1858, N°. 51.

Van Amoy per Eng. schip *Sophia Fraser*, gez. Tels.

7262 bnnd. aardewerk, 898 vast garnietsteen, 1113 steenen, 10650 vloersteenen, 4 kn. paijong, *Adam & co.*

Van Nederland via Batavia en Samarag, per Ned. schip *Colombine*, gez. Malbranc.
Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 12 Junij 1858, N°. 47.

Van Nederland via Batavia en Samarang, per Ned. schip *Stad Assen*, gez. Haverbult.
~~Zie Uitvoer te Batavia, Java-Bode dd. 23 Junij 1858, N°. 50.~~

Uitvoer.

Naar Nederland per Ned. schip *Pop Smit*, gez. L, Hoefman.

100 pic. rotting, *B. Kopersmit & co.*
$868^{21}/_{100}$ pic. tabak, *Schimmelpenninck & co.*
54 pic. tabak, 118 legg. arak, *Adam & co.*
$42^{56}/_{100}$ pic. tabak, *Holger van den Dungen.*
40 legg. arak, *Kruer von Oven & co.*
$2750^{54}/_{100}$ pic. tabak, 400 st. koe- en buffelhuiden *Fraser Eaton & co.*

Naar Sumbawa per Ned. Ind. schoener *Hingthaij*, gez. Intjik Amat.

5 kn. lijnwaden, *van Leeuwen & co.*
2 kn. lijnwaden, *Fraser Eaton & co.*
1 bn. molton dekens, $15^{82}/_{100}$ pic. cod, *Mathieu & co.*
2 kn. amfioen, 1 do. sarongs en kleinigheden, *Tan Bindjan.*

Naar Balie per Ned. Ind. schoener *Hoksing*, gez. Oei Boenko.

5 kn. chitzen, *van Eck & co.*

Naar China per Ned. schip *Anna Paulowna*, gez. W. Bek.

10,000 pic. rijst, *Schimmelpenninck & co.*
1 vat arak, *Kuiper.*

Naar Nederland via Probolingo, per Ned. schip *Nederwaard*. gez D. Kwakkelstein.

1500 pic. koffij, 180 pic. rotting, *N. H. M.*

Naar Nederland per Hamb. schip *Elbe*, gez. H. J. Muhlenroth.

$85^{51}/_{100}$ pic rotting, 40 legg. arak, $972^{13}/_{100}$ pic. suiker, *P. Kervel & co.*
$2082^{12}/_{100}$ pic. tabak, *Schimmelpenninck & co.*
260 pic. tabak, *Gebr. van Delden.*
2 kn. natuurkundige voorwerpen, 1 do. gedr. planten, $840^{70}/_{100}$ pic. tabaksbladeren, *van Eck & co.*
110 $^{23}/_{100}$ pic. suiker, *Major Matzen & co.*
1000 st. koehuiden, *Fraser Eaton & co.*

Naar Nederland per Ned. schip *Clio*, gez. Wijnmalen.

6248 pic. koffij, $1325^{0}/_{100}$ do. suiker, 587 schuitjes tin, $164^{432}/_{1000}$ do. indigo, $91^{84}/_{100}$ do. foelie, $5^{460}/_{1000}$ do. notenzeep, $66^{328}/_{1000}$ do. kaneel, 80 do. rotting, *N. H. M.*

Naar Amsterdam per Old. schip *Johanna*, gez. W. Jansen.

1789 st. koe- en buffelhuiden, 18 do. schapen vellen $3618^{12}/_{100}$ pic. suiker, $169^{43}/_{100}$ do. cassia, $353^{26}/_{100}$ do. tabak, *Major Matzen & co.*
2000 st. koe- buffelhuiden, *Fraser & co,*
211 pic. kurkema, *Mathieu & co.*
1976 pic. tabak, 1950 st. koe- en buffelhuiden, 25 legg. arak, $93^{61}/_{100}$ pic. rotting, *P. Kervel & co.*

Naar Amsterdam via Panaroekan, per Ned. brak *Maria Catharina*, gez. de Bos.

1 kt. hammen, 6 vs. boter, 2 vn. bier, 1 kt. sigaren, 1 do. glaswerk, *de Vader.*
150 pic. rotting, $8124^{0}/_{100}$ do. suiker, 5100 do. koffij, 153 vn. noten, 820 schuitjes tin, *N. H. M.*

Naar Nederland via Panaroekan en Batavia, per Ned. schip *Schelde*, gez. van Reede,

$1501^{75}/_{100}$ pic. suiker, 25 do. rotting, *N. H. M.*

Naar Balie per Ned. Ind. bark *Banka*, gez. Abdul Kod.r bin Aloewie Assegaf.

2 kn. manufacturen, *van Leeuwen & co.*

Naar de Moluccos, per Ned. Ind. brik *Marzoek*, gez. Sech Oemar bin Abdulla Bagami.

2 pic. peper, $43^{1}/_{2}$ do. java tabak, 705 pic. rijst, 30 do. suiker, 2 do. java koperwerk, 20 do. klapper olie en kleinigheden, *diverse Arabieren.*

Naar Timor-Koepang, per Ned. Ind. bark *Fathool Manam*, gez. Sech Alie bin Aboebakar Bargebeh.

2 kn. geweeren, *McMilan Marten & co.*
5 kn. en pakk. lijnwaden, *Gezagvoerder.*

Naar Banka, per Ned. Ind. bark *Fathool Mosbarak*, gez. Said Sech bin Hoesin Segaf.

12,240 pic. rijst. *Adam & Co.*
20 pic. suiker, *Said Sech.*

Naar Nederland via Pasoeroean, per Ned. schip *Wilhelmina Catharina*, gez. de Groot Stiflirij,

3000 pic. koffij, 280 do. rotting. *N. H. M.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,
van den 21 tot en met den 23 Julij 1858.

Met het Ned. Ind. Stoomschip Padang, kapt. B. J. Schipper, de 1 luit. der art. Van der Ven en Echtg, de adj. onderofficier Vleugel en Z. M. troepen van Borneo Westkust.

Met het Ned. Schip Wassenaar, kapt. A. Hofstee, de heer Winterink van Amsterdam.

Met het Eng. Stoomschip Generaal William, kapt. Mc. Millan de hh. Couteron en Seale van Singapore.

Vertrokken Passagiers van Batavia,
van den 20 tot en met den 22 Julij 1858.

Met het Ned. Ind. Stoomschip Samarang Packet, kapt. J. F. Scheel, de heer Gevers, 2 Arabieren, 1 Chinees, 2 Inlanders, Z. M. troepen en bannelingen naar Samarang.

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP TE BATAVIA.

Witte Batavia te Kwalit 120.— 140.— Afgelaan.
„ „ 2e „ 110.— 125.— Weinig vraag.
Cargo............ 95.— 100.— Niet veel in vraag.

Vrachten.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia van .... tot en met den 19 Julij 1858.

Invoer.

Van Nederland per Ned. schip ....

Aan- en Uitvoer te Soerabaja .... tot en met den 15 Julij

Invoer.